

NOVELIZÁCIE ZÁKONOV 2021+

obsah materiálu

Účtovníctvo a všeobecné predpisy

Daň z príjmu

Daň z pridanej hodnoty

ÚČTOVNÍCTVO A VŠEOBECNÉ PREDPISY

Účtovné predpisy – novely s účinnosťou v roku 2022 (prehľad zmien)

NOVELA ZÁKONA O ÚČTOVNÍCTVE (rok 2022) (zákon č.456/2021 Z.z.)

Národná rada SR (tlač 635) schválila zákon č.456/2021 Z.z., ktorým sa novelizuje zákon č.431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov s účinnosťou **od januára 2022**. **Ďalej uvádzame vybrané témy schválených zmien**; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona o účtovníctve (www.slov-lex.sk).

- 1) Účtovná jednotka – upresňuje sa, že účtovnou jednotkou je podnikajúca zahraničná právnická osoba alebo podnikajúca zahraničná fyzická osoba, ak preukazuje daňové výdavky, okrem prípadu, ak vedie daňovú evidenciu (§ 1/1/a/2; § 1/1/a/3). Oprávnenie zahraničnej osoby podnikat' na území SR upravuje § 21 ods. 4 Obchodného zákonníka.
- 2) Zákon sa bude vzťahovať aj na fyzické osoby, ktoré nie sú účtovnými jednotkami v dvoch prípadoch: (1) s trvalým pobytom v SR, ak im vzniknú povinnosti uchovávať dokumentáciu takej účtovnej jednotky, ktorá zanikla bez právneho nástupcu, (2) alebo ktorým vznikla povinnosť uloženia dokumentácie do registra účtovných závierok (§ 1/3). Cieľom tejto právnej úpravy je zlepšiť dostupnosť účtovnej dokumentácie účtovnej jednotky, ktorá zanikla alebo skončila podnikanie; bude platiť povinnosť nahlásiť daňovému úradu identifikačné údaje osoby zodpovednej za archiváciu (§ 35/6-8).
- 3) Na základe novely Obchodného zákonníka (zákon č.390/2019 Z.z.) sa do obchodného registra už nebudú zapisovať fyzické osoby, preto sú vypustené aj z okruhu osôb, ktoré podliehajú triedeniu do veľkostných skupín (§ 2/5). Fyzická osoba dobrovoľne vedúca podvojnú účtovníctvo naďalej podlieha triedeniu účtovných jednotiek podľa veľkosti (mikro, malá, veľká).
- 4) Osobitný predpis môže účtovnej jednotke uložiť povinnosť účtovať v sústave podvojného účtovníctva; takým predpisom je napríklad § 14 zákona č.112/2018 Z.z. o sociálnych podnikoch alebo § 12 zákona č.170/2018 Z.z. o podnikaní v cestovnom ruchu (§ 9/2).
- 5) Osobitný predpis môže účtovnej jednotke uložiť povinnosť na iný obsah výročnej správy; takým predpisom je napríklad § 25 ods. 2 zákona č.147/1997 Z.z. o neinvestičných fondoch, § 34 ods. 2 zákona č.213/1997 Z.z. o neziskových organizáciách alebo § 35 ods. 2 zákona č.34/2002 Z.z. o nadáciách (§ 20/2).
- 6) Účtovné jednotky, ktoré prijali podiel zaplatenej dane za účtovné obdobie nad 35 000 eur majú aj budú mať povinnosť auditu, avšak sa pre nich dopĺňa iný obsah výročnej správy, ktorá bude obsahovať okrem iného aj informácie, na aký účel bol prijatý podiel dane použitý, ako aj režijné náklady na vlastnú správu (§ 19/4; § 20/16).
- 7) Rozširuje sa obsah výročnej správy pre subjekty verejnej správy tak, že povinnou súčasťou budú aj informácie o všetkých významných skutočnostiach, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce, vyššieho územného celku alebo kapitoly štátneho rozpočtu (§ 22b/3).
- 8) Neverejná časť registra účtovných závierok bude obsahovať len dokumenty podnikajúcich fyzických osôb a organizačných zložiek zahraničných osôb; inak

povedané, do verejnej časti registra sa dostanú aj dokumenty napríklad občianskeho združenia, pozemkového spoločenstva, spoločenstva vlastníkov bytov (§ 23/6).

- 9) Dokumenty sa do registra účtovných závierok budú ukladať len v elektronickej podobe (§ 23a/1). Zákon vymedzuje účtovné jednotky, ktoré nemajú povinnosť uložiť dokumenty, kam patrí napríklad občianske združenie, ktoré nemá povinnosť podať daňové priznanie podľa § 41 ods. 1 zákona o dani z príjmov (§ 23a/2).
- 10) Majetok a záväzky nadobudnuté zámenou sa oceňujú reálnou hodnotou, čo bude platiť aj pre účtovnú jednotku účtujúcu v sústave jednoduchého účtovníctva (§ 25/1/e/2).
- 11) Podľa § 67a Obchodného zákonníka je spoločnosť povinná dodržať podmienku zákazu vrátenia vlastných zdrojov, ak je v kríze, teda pomer jej vlastného imania k záväzkom je menší ako 8 : 100). Novela na tento účel definuje pojmy – vlastné imanie a záväzky s odkazom na oficiálny účtovný výkaz súvaha, pričom mikro účtovná jednotka od záväzkov odpočíta účty časového rozlíšenia, teda účty 383 a 384 (§ 28/6).
- 12) Inventarizácia zásob sa môže vykonať kedykoľvek v priebehu účtovného obdobia, pričom sa dopĺňa – prípadne v prvom mesiaci nasledujúceho účtovného obdobia (§ 30/4).
- 13) Účtovný záznam môže mať listinnú podobu alebo elektronicкую podobu. Elektronický účtovný záznam – je účtovný záznam vyhotovený (prijatý, sprístupnený) v elektronickej formáte, pričom formát určuje vyhotoviteľ sám alebo po dohode s prijímateľom (§ 31/2/b).
- 14) Účtovná jednotka je povinná zabezpečiť vierohodnosť pôvodu, neporušenosť obsahu a čitateľnosť účtovného záznamu od okamihu vyhotovenia (prijatia, sprístupnenia) účtovného záznamu až do ukončenia archivačnej doby 10 rokov (§ 31/3; § 35/3/c).
- 15) Preukázateľný účtovný záznam – je taký, ktorého obsah dokazuje skutočnosť (§ 32/1). Dávame do pozornosti, že podobné požiadavky sú na faktúru v 71 ods. 3 zákona o DPH a pri dokazovaní v § 24 ods. 1 daňového poriadku.
- 16) Čitateľnosť - účtovného záznamu je zabezpečená, ak obsah účtovného záznamu je čitateľný ľudským okom; prakticky to bude na obrazovke alebo na papieri (§ 31/6).
- 17) Vierohodnosť pôvodu - účtovného záznamu je zabezpečená, ak vyhotoviteľ preukáže, že ho naozaj vyhotovil a prijímateľ preukáže, že ho prijal od vyhotoviteľa (§ 31/4).
- 18) Neporušenosť obsahu - účtovného záznamu je zabezpečená, ak zaslaním (sprístupnením, transformáciou) nenastala zmena obsahu zaznamenaných skutočností (§ 31/5).
- 19) Vierohodnosť pôvodu a neporušenosť obsahu účtovného záznamu možno zabezpečiť – podpisovým záznamom zodpovednej osoby, elektronickej výmenou údajov alebo vnútorným kontrolným systémom účtovných záznamov (§ 32/3; § 10/1/f).
- 20) Podpisovým záznamom – je vlastnoručný podpis, kvalifikovaný elektronickej podpis alebo obdobný preukázateľný podpisový záznam nahradzujúci vlastnoručný podpis

v elektronickej podobe, ktorý umožňuje jednoznačne preukázateľnú identifikáciu osoby, ktorá podpisový záznam vyhotovila (§ 32/2); na tento účel je účtovná jednotka povinná vytvoriť podpisový poriadok (§ 32/4). Podľa dôvodovej správy bude akceptovaný podpisový záznam, ak napríklad osoba používa na vstup do informačného systému osobný prístupový kód (heslo, kľúč).

- 21) Elektronickou výmenou údajov – sa rozumie výmena dát medzi počítačmi, ktorá prechádza procesom overovania, koordinácie, schvaľovania a zaúčtovania bez možnosti ľudského zásahu do obsahu účtovného záznamu (§ 32/5).
- 22) Vnútorň kontrolný systém – účtovných záznamov sa rozumie určenie zodpovedných osôb za kontrolu ich spracovania tak, aby sa touto kontrolou dostatočne overili zaznamenané skutočnosti. Spôsob kontroly určený účtovnou jednotkou je súčasťou účtovného záznamu na vedenie účtovníctva a spracovanie účtovných záznamov (§ 32/6).
- 23) Na zasielanie (sprístupňuje) elektronickeho účtovného záznamu inej osobe treba alternatívne dodržať dva postupy: (1) písomná dohoda medzi zúčastnenými stranami o určení technických požiadaviek alebo (2) potvrdený súhlas prijímateľa, ktorým môže byť aj informácia o zaplatení požadovanej sumy (§ 31/7).
- 24) Pre potreby overovania účtovníctva oprávnenou osobou je účtovná jednotka povinná umožniť prístup do účtovného softvéru a preukázať označenie účtov (zápis MD/DAL), na ktorých je kontrolovaný účtovný prípad zaúčtovaný; označenie účtov už nebude povinnou súčasťou účtovného dokladu (§ 31/8; § 10/1/g).
- 25) Účtovná jednotka môže vykonať transformáciu účtovného záznamu z listinnej podoby do elektronickej podoby zaručenou konverziou; pri elektronickej zasielaní môže tvoriť prílohu elektronickej pošty (§ 33/1,3; § 31/2/b/2).
- 26) Pri transformácii účtovného záznamu skenovaním (napr. do PDF formátu) účtovná jednotka zabezpečí – úplnosť, obsahovú a vizuálnu zhodu, čitateľnosť a neporušenosť obsahu účtovného záznamu (§ 33/5). Účtovný záznam, ktorého podoba je výsledkom transformácie sa považuje za preukázateľný, pričom sa spravidla nevyžaduje predloženie účtovného záznamu v pôvodnej podobe (§ 33/7).
- 27) Účtovná jednotka je povinná dodržiavať určený spôsob uchovávania účtovnej dokumentácie, ktorý si sama zvolí v internej smernici. Elektronickým uchovávaním účtovnej dokumentácie sa rozumie uloženie účtovnej dokumentácie na dátovom nosiči napríklad optický disk, USB kľúč, pamäťová karta, pevné disky, cloudové úložisko (§ 35/5; § 39w).
- 28) Ustanovuje sa správny delikt za neuloženie listín do registra účtovných závierok s potencionálnou pokutou od 100 eur do 100 000 eur (§ 38/3,4). Kontrolu dodržiavania zákona o účtovníctve vykonáva daňový úrad.

NOVELA POSTUPOV ÚČTOVANIA 2021
(podvojný účtovníctvo pre podnikateľov)
(Opatrenie MF SR č. MF/011805/2020-74)

Ministerstvo financií SR vydalo Opatrenie č. MF/011805/2020-74, ktorým sa novelizuje Opatrenie MF SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti **o postupoch účtovania** a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich **v sústave podvojného účtovníctva** v znení neskorších predpisov – s účinnosťou od 31. decembra 2020, resp. 1. januára 2021 (www.mfsr.sk; FS/29/2020). Ďalej

uvádzame vybrané zmeny; v praxi je potrebné používať úplné znenie postupov účtovania.

Zmeny s účinnosťou od 1. januára 2021

- 1) Na účte *343-Daň z pridanej hodnoty* účtuje odávateľ zníženie DPH, ak po vzniku daňovej povinnosti odberateľ úplne alebo čiastočne nezaplatil a jeho pohľadávka sa stala nevymožiteľná; z pohľadu odávateľa ide v podstate o odpis pohľadávky účtovným zápisom 343,546/311 (§ 52/11).
- 2) Na účte *343-Daň z pridanej hodnoty* účtuje odberateľ opravu odpočítania DPH pri nevymožiteľnej pohľadávke; z pohľadu odberateľa ide v podstate o zrkadlový odpis záväzku účtovným zápisom 321/648,343 (§ 52/11).
- 3) Novela účtovania DPH na účte 343 je z dôvodu nového § 25a zákona č.344/2020 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon o DPH tak, že sa ustanovuje **možnosť opraviť základ dane pri nezaplatennej pohľadávke** potom, ako sa táto pohľadávka stane nevymožiteľná. Dodávateľ musí vystaviť opravný doklad, na základe ktorého si dodávateľ zníži DPH na výstupe (§ 25a zákona o DPH), a odberateľ si zrkadlovo zníži odpočítanú DPH na vstupe (§ 53b zákona o DPH).
- 4) Na účte *479-Ostatné dlhodobé záväzky* sa v účtovníctve koordinačného centra účtuje záväzok za prijaté finančné prostriedky, ktoré tvoria finančnú garanciu podľa § 31a zákona č.79/2015 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov (§ 61/12). Koordinačné centrum je nezisková právnická osoba, ktorá zabezpečuje povinnosti zo zákona o odpadoch pre vyhradený prúd odpadov.
- 5)

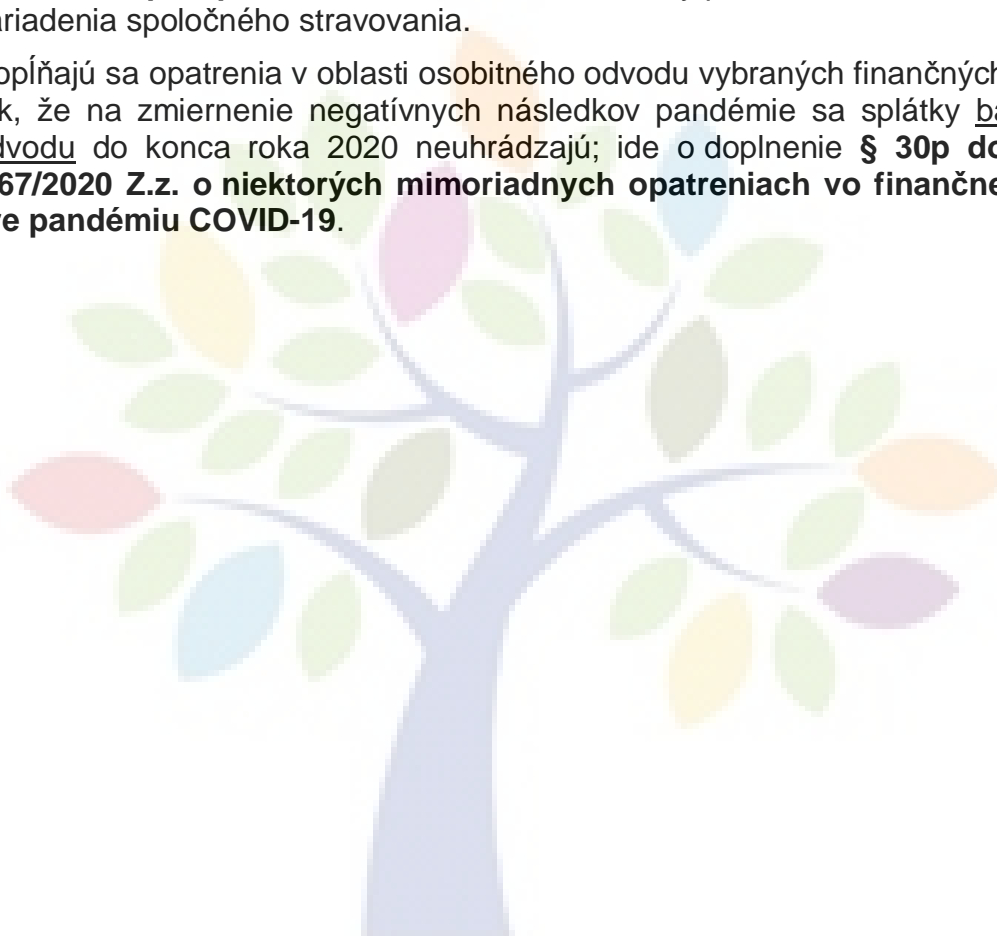
ZLEPŠENIE PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA

(zákon č.198/2020 Z.z.)

Národná rada Slovenskej republiky schválila zákon č.198/2020 Z.z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšením podnikateľského prostredia; so základnou účinnosťou dňom vyhlásenia (21.7. 2020) a neskôr. Ide o zákon pracovne nazývaný „Sulíkové kilečko“. Táto rešerš je zameraná len na vybrané témy, najmä ekonomické, v praxi treba používať úplné znenie zákona.

- 1) Zvyšujú sa veľkostné hranice na povinný audit účtovnej závierky, a to celková suma brutto aktív súvahy na 4 000 000 eur (doteraz 2 000 000 eur), čistý obrat na 8 000 000 eur (doteraz 4 000 000 eur) a priemerný prepočítaný počet zamestnancov na 50 (doteraz 30); ide o novelizáciu **§ 19 zákona č.431/2002 Z.z. o účtovníctve**. Veľkostné zmeny budú nabiehať postupne v roku 2021 a v roku 2022 tak, ako to špecifikujú prechodné ustanovenia.
- 2) Zvýšiť základné imanie akciovej spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzeným z vlastných zdrojov spoločnosti (účtová skupina 41 až 43) bude možné aj na základe účtovnej závierky, ktorá nebude overená audítorom (§ 144 a § 208 **Obchodného zákonníka**).
- 3) Daňovým nákladom bude spotreba pohonných látok podľa technického preukazu zvýšená o 20 %; ide o zmenu v **§ 19 ods. 2 písm. I) zákona č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov**. Pre nákladné automobily a pracovné mechanizmy bude dôkazom o spotrebe pohonných látok aj interná smernica.

- 4) Lehota na vyjadrenie sa k protokolu z daňovej kontroly sa predlžuje na 30 dní (doteraz 15 dní); ide o zmenu v **§ 46 ods. 8 zákona č.563/2009 Z.z. daňový poriadok**. Dlhšia lehota na vyjadrenie sa prvýkrát uplatní na protokoly z daňovej kontroly vypracované po účinnosti tohto zákona.
- 5) Ak ide o návrh zákona, ktorý upravuje dane alebo odvody, je potrebné navrhnuť deň nadobudnutia účinnosti zákona na 1. január; ide o zmenu **§ 5a zákona č.400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov**.
- 6) Predávajúci, ktorý predáva tovar, na ktorý sa vzťahuje regulácia cien, je povinný viesť a uchovávať evidenciu o cenách tovaru vrátane kalkulácií nákladov a zisku tri roky po predaji. Ruší sa cenová evidencia pre tovar bez cenovej regulácie, čo je v praxi väčšina tovarov; ide o novelu **§ 13 ods. 1 zákona č.18/1996 Z.z. o cenách v znení neskorších predpisov**.
- 7) Ruší sa povinnosť na každom predajnom mieste sprístupniť vyobrazenie pokladničného dokladu z elektronickej registračnej pokladnice (ERP); ide o vypustenie **§ 8 ods. 5 zákona č.289/2008 Z.z. o používaní ERP**.
- 8) Ruší sa povinnosť lepiť kontrolnú nálepku na čelné sklo vozidla ako dôkaz o vykonaní technickej kontroly, emisnej kontroly a kontroly originality; ide o novelu zákona **č.106/2018 Z.z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke**.
- 9) Ruší sa povinnosť mať reklamačný poriadok na mieste dostupnom spotrebiteľovi; ide o novelu **§ 18 ods. 1 zákona č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov**. Povinnosť mať reklamačný poriadok sa nevzťahuje ani na zariadenia spoločného stravovania.
- 10) Dopĺňajú sa opatrenia v oblasti osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií tak, že na zmiernenie negatívnych následkov pandémie sa splátky bankového odvodu do konca roka 2020 neuhrádzajú; ide o doplnenie **§ 30p do zákona č.67/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti pre pandémiu COVID-19**.

Daňový poriadok – novely s účinnosťou v roku 2021 - 2022
(prehľad zmien na študijné účely)

NOVELA DAŇOVÉHO PORIADKU (rok 2021 – 2022)
(zákon č.369/2019 Z.z.)

Národná rada SR schválila zákon č.369/2019 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s postupnou účinnosťou **od 1. januára 2020 a 2021**. Ďalej uvádzame vybrané témy novely (www.nrsr.sk; tlač 1595). V praxi je potrebné používať úplné znenie daňového poriadku (www.slov-lex.sk).

Rok 2021

- 1) Finančné riaditeľstvo na svojom webovom sídle zverejňuje zoznam daňových subjektov registrovaných na daň z príjmov; v zozname sa uvedie IČO, DIČ, meno a priezvisko fyzickej osoby a miesto jej podnikania, názov právnickej osoby a jej sídlo (§ 52/15).
- 2) O použití neoznačenej platby zo zákona rozhodne správca dane, pričom to oznámi daňovému subjektu, a dopĺňa sa – ak suma použitej platby je vyššia ako 5 eur (§ 55/9). Zámerom je zníženie administratívnej záťaže.
- 3) Podľa novelizovaného § 49a zákona o dani z príjmov – fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá je na území SR zapísaná do registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci podľa zákona č.272/2015 Z.z. – zaregistruje správca dane z úradnej moci - prideli mu DIČ a číslo daňového účtu (§ 67/12). Zámerom je zníženie administratívnej záťaže.
- 4) O použití daňového preplatku zo zákona rozhodne správca dane, pričom to oznámi daňovému subjektu, a dopĺňa sa – ak suma použitého preplatku je vyššia ako 5 eur (§ 79/1). Zámerom je zníženie administratívnej záťaže.

NOVELA DAŇOVÉHO PORIADKU (rok 2021)
(zákon č.45/2021 Z.z.)

Národná rada SR schválila zákon č.45/2021 Z.z., ktorým sa mení zákon č.563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s účinnosťou **od 6. februára 2021**.

Ďalej uvádzame vybranú tému novely – **podmienky pre povolenie odkladu platenia dane alebo platenie dane v splátkach**. V praxi je potrebné používať úplné znenie daňového poriadku (www.slov-lex.sk).

- 1) Podľa § 57 ods. 2 novelizovaného daňového poriadku – správca dane **môže povoliť** odklad platenia dane alebo platenie dane v splátkach za podmienok, ktoré určí finančné riaditeľstvo a uverejní ich na svojom webovom sídle. Správca dane môže (teda nemusí) priznať takéto povolenie; inak povedané, na povolenie nie je právny nárok.
- 2) Povolenie odkladu dane alebo platenie dane v splátkach sa netýka preddavkov na daň z príjmov. Platenie preddavkov na daň z príjmov inak, ako na základe predpokladanej dane, môže povoliť daňový úrad na základe žiadosti fyzickej osobe

(§ 34 ods. 4 ZDP) alebo právnickej osobe (§ 42 ods. 10 ZDP) podľa zákona č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ZDP).

- 3) Inštitút povolenia odkladu dane alebo platenie dane v splátkach sa vzťahuje na všetky dane tak, ako ich definujú ustanovenia § 2 písm. b) daňového poriadku, teda vrátane príslušných sankcií (pokuta, úrok z omeškania).
- 4) Daňový subjekt, ktorý získa povolenie na odklad platenia dane alebo platenie dane v splátkach tým pádom nemá daňové nedoplatky, a môže žiadať o štátnu pomoc z projektu Prvá pomoc plus (www.pomahameludom.sk).
- 5) Finančné riaditeľstvo (FR SR) na svojom webovom sídle (www.financnasprava.sk) uverejnilo dňa 10.2. 2021 predmetné podmienky pre odklad dane alebo platenie dane v splátkach; **o povolenie možno žiadať, ak je splnená aspoň jedna z týchto štyroch podmienok**.
- 6) **Prvá podmienka** – zaplatením dane by bola ohrozená výživa daňového subjektu alebo osôb na jeho výživu odkázaných. Autor podľa skúseností z daňovej aplikačnej praxe odvodzuje, že táto podmienka sa týka fyzických osôb. Adekvátnou argumentáciou by mohlo byť napríklad vyčíslenie, či príjmy na jedného člena domácnosti dosahujú životné minimum.
- 7) **Druhá podmienka** – u daňového subjektu došlo k poklesu príjmov, a preto nie je možné očakávať zaplatenie dane v lehote splatnosti a to hlavne v dôsledku mimoriadnej situácie, ktorou je napríklad obdobie pandémie alebo živelná pohroma. Autor upozorňuje, že tu nie je konkrétne vyčíslenie poklesu príjmov (výnosov), ale pre porovnanie dáva do pozornosti, že Prvá pomoc plus (www.pomahameludom.sk) je od 20 % medziročného poklesu a viac.
- 8) **Tretia podmienka** – zaplatenie dane by zvýšilo platobnú neschopnosť daňového subjektu pri výraznom obmedzení, alebo prerušení vykonávania podnikateľskej činnosti na základe prijatých rozhodnutí vlády SR. Autor odporúča argumentovať údajmi o výške záväzkov po lehote splatnosti v medziročnom porovnaní k ultimu roku 2019 a roku 2020. Táto podmienka sa bude týkať najmä podnikania v oblasti obchodu a služieb, kde boli zatvorené prevádzky na základe rozhodnutia vlády SR.
- 9) **Štvrtá podmienka** – iné preukázateľné dôvody vážneho charakteru, pre ktoré nie je možné daň zaplatiť. Autor opäť podľa skúseností z aplikačnej praxe uvádza, že by mohlo ísť napríklad o pokles príjmov (výnosov) z neopakovateľných dôvodov napríklad v roku 2019 daňový subjekt jednorazovo predal majetok (akcie, nehnuteľnosti), ale v roku 2020 takýto predaj nebol.
- 10) **Podanie žiadosti** - predpokladom pre rozhodovanie o povolení odkladu dane alebo platenie dane v splátkach je – (1) podanie žiadosti spravidla elektronickou formou; (2) obsahové náležitosti žiadosti, teda najmä kto a čo žiada, odôvodnenie a podpis; (3) zaplatenie správneho poplatku vo výške 9,50 eur (Poznámka: Počas obdobia pandémie sa za úkony správnych orgánov, ktoré sú potrebné na zmiernenie negatívnych následkov pandémie, správny poplatok neplatí).
- 11) **Zabezpečenie dlžnej sumy** – správca dane môže (teda nemusí) odklad dane alebo platenie dane v splátkach podmieniť zabezpečením dlžnej sumy podľa § 81 daňového poriadku (záložné právo – spravidla na nehnuteľnosti) a to s prihliadnutím na výšku dane, doterajšiu platobnú disciplínu a majetkové pomery daňového subjektu.

- 12) **Doba odkladu** – podľa § 57 ods. 3 daňového poriadku môže odklad dane alebo platenie dane v splátkach správca dane povoliť najviac na dobu 24 mesiacov.
- 13) **Úročenie odkladu** – podľa § 57 ods. 5 daňového poriadku za dobu povoleného odkladu dane alebo platenie dane v splátkach zaplatí daňový subjekt z povolenej sumy úrok vo výške 3 % p.a., pričom úrok sa platí za skutočný počet dní odkladu dane alebo platenia dane v splátkach.

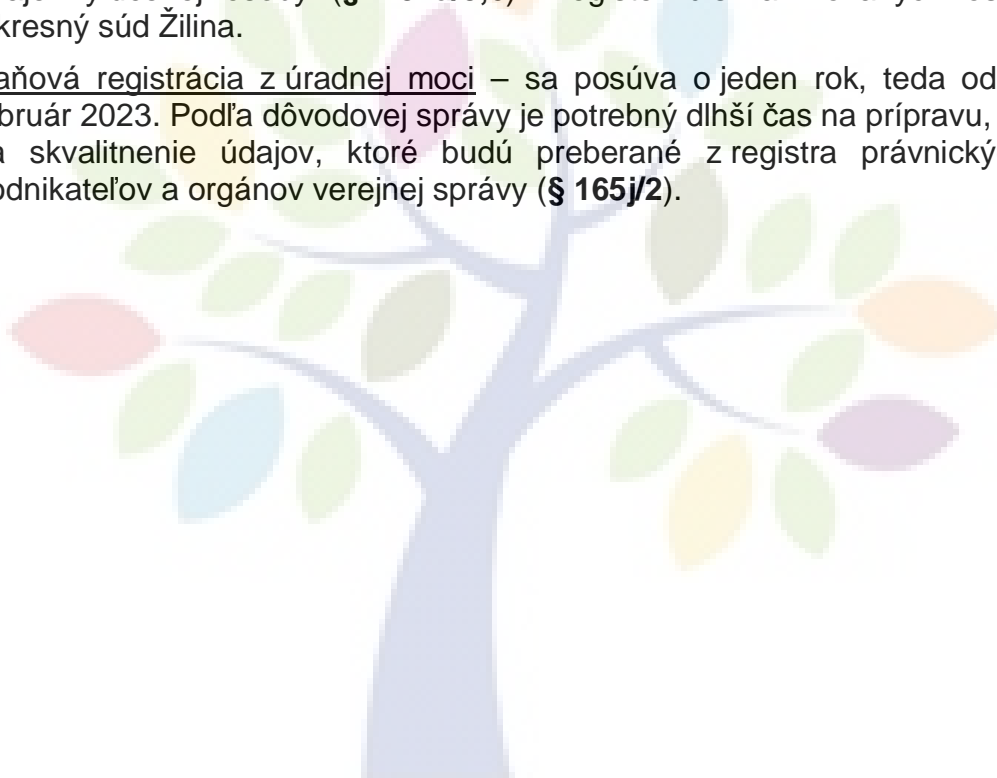
NOVELA DAŇOVÉHO PORIADKU (rok 2022)
(zákon č.408/2021 Z.z.)

Národná rada SR schválila zákon č.408/2021 Z.z. (parlamentná tlač 627), ktorým sa novelizuje zákon č.563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s účinnosťou **od 1. januára 2022. Ďalej uvádzame vybrané témy schválených zmien**; v praxi je potrebné používať úplné znenie daňového poriadku (www.slov-lex.sk).

- 1) Index daňovej spoľahlivosti – je hodnotenie daňového subjektu, ktorý je podnikateľom registrovaným na daň z príjmov, ako si plní svoje zákonné povinnosti voči finančnej správe a na základe jeho ekonomických ukazovateľov (§ 2/h; § 53d). Podnikateľom sa rozumie osoba definovaná v ustanoveniach § 2 Obchodného zákonníka.
- 2) Súhrnný protokol – podľa dôvodovej správy sa toto ustanovenie vypúšťa zo zákona, lebo sa v aplikačnej praxi nevyužívalo (§ 19a; § 23/1).
- 3) Nazretie do spisu – po prijatí žiadosti o nazretie do spisu sprístupní správca dane spis daňovému subjektu nasledujúci pracovný deň (§ 23/1).
- 4) Dokazovanie – na účely dokazovania môže správca dane úkony, ktorými sú najmä ústne pojednávanie, výsluch svedkov alebo znalcov a oboznamovanie sa z dôkazmi vykonávať aj spoločne, teda voči viacerým daňovým subjektom; podľa dôvodovej správy je cieľom zvýšenie hospodárnosti konania (§ 24/6).
- 5) Vypočutie svedka alebo znalca – správca dane môže uskutočniť vypočutie svedka alebo znalca prostredníctvom videokonferencie, alebo inými prostriedkami komunikačnej technológie; podmienky a podrobnosti uverejní finančné riaditeľstvo na svojom webovom sídle (§ 25/5; § 25a/3).
- 6) Zverejňovanie zoznamov – finančné riaditeľstvo na svojom webovom sídle zverejní vybrané údaje o platiteľoch DPH, okrem iného aj – platiteľove číslo účtu v banke (§ 52/16), resp. OÚD – osobný účet daňovníka na daňovom úrade (§ 52/17), ako aj index daňovej spoľahlivosti (§ 52/18). Zverejňovať sa bude aj zoznam daňovníkov, ktorí si uplatnili odpočet nákladov na investície (§ 52/10).
- 7) Záväzná daňová stanovisko – znižuje sa úhrada za záväznú daňovú stanovisko finančného riaditeľstva na paušálnu sumu 1 000 eur, pričom daňový subjekt s indexom „vysoko spoľahlivý“ bude platiť len polovicu uvedenej sumy (§ 53c/1; § 165m/4). Podľa dôvodovej správy je cieľom ekonomicky sprístupniť tento inštitút, lebo doposiaľ mohla byť úhrada potenciálne až 30 000 eur. Daňový subjekt a daňová správa môžu interaktívne komunikovať o správnom použití daňového režimu konkrétnej transakcie.
- 8) Index daňovej spoľahlivosti – daňový úrad zašle daňovému subjektu, ktorým je podnikateľ registrovaný na daň z príjmov, najneskôr do konca mesiaca po uplynutí

dvoch rokov od jeho daňovej registrácie na daň z príjmov – oznámenie o jeho indexe daňovej spoľahlivosti aj s odôvodením (§ 53d/1; § 165m/2,3).

- 9) Kritériá indexu daňovej spoľahlivosti – ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo financií SR; podrobnosti týkajúce sa nárokov, ekonomických ukazovateľov, zásad a spôsobu určenia indexu uverejní na svojom webovom sídle finančné riaditeľstvo (§ 53d/4).
- 10) Bonusy vysokej daňovej spoľahlivosti – budú skoršie vrátenie nadmerného odpočtu formou čiastkového protokolu, dlhšia 15 dňová lehota na vyjadrenie a prípadná nižšia pokuta za daňové delikty (§ 53d/5; § 155/4). Bonusy majú motivovať daňové subjekty na správne a včasné platenie daní.
- 11) Námietka – proti oznámeniu o indexe daňovej spoľahlivosti môže daňový subjekt podať odôvodnenú námietku, ktorá má odkladný účinok (§ 53d/3).
- 12) Osvedčenie o registrácii – rušia sa tzv. registračné kartičky, a daňový úrad bude zasielať daňovému subjektu len rozhodnutie o registrácii; cieľom je zníženie administratívnej záťaže (§ 67/7-10).
- 13) Rozhodnutie o vylúčení – daňový úrad vydá rozhodnutie o vylúčení podľa ustanovení § 13a Obchodného zákonníka, ktorým je vylúčená fyzická osoba z pozície štatutárneho orgánu; je to vlastne zákaz činnosti na 3 roky. Zákonným dôvodom na vylúčenie je najmä situácia, ak je daňová kontrola oprávnenosti vrátenia nadmerného odpočtu DPH ukončená podľa § 46 ods. 9 písm. c) daňového poriadku – zánik nároku na vrátenie nadmerného odpočtu podľa § 79 ods. 6 zákona o DPH, teda z dôvodu neumožnenia daňovej kontroly (§ 157a/1,2).
- 14) Diskvalifikačný list – daňový úrad doručí príslušnému registrovému súdu rovnopis rozhodnutia o vylúčení spolu s diskvalifikačným lisom, ktorý obsahuje identifikačné údaje vylúčenej osoby (§ 157a/5,6). Register diskvalifikovaných osôb vedie Okresný súd Žilina.
- 15) Daňová registrácia z úradnej moci – sa posúva o jeden rok, teda od mesiaca február 2023. Podľa dôvodovej správy je potrebný dlhší čas na prípravu, napríklad na skvalitnenie údajov, ktoré budú preberané z registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej správy (§ 165j/2).

NOVELA ZÁKONA O CENÁCH (rok 2022)
(zákon č.457/2021 Z.z.)

Národná rada SR (tlač 626) schválila zákon č.457/2021 Z.z., ktorým sa novelizuje zákon č.18/1996 Z.z. o cenách v znení neskorších predpisov s účinnosťou **od januára 2022. Ďalej uvádzame jedinú tému novely (zaokrúhľovanie cien platených v hotovosti)**; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona o cenách (www.slov-lex.sk).

- 1) Zaokrúhľovanie cien – cena platená v hotovosti sa zaokrúhľuje na 5 eurocentov. Celkový zvyšok nezaokrúhlenej ceny platenej v hotovosti, ktorý je nižší ako polovica hodnoty 5 eurocentov, sa zaokrúhľuje nadol a celkový zvyšok nezaokrúhlenej ceny platenej v hotovosti, ktorý je rovný alebo vyšší ako polovica hodnoty 5 eurocentov, sa zaokrúhľuje nahor (**§ 3/4**).
- 2) Zaokrúhľuje sa výsledná cena - ak je cena platená v hotovosti súčtom cien za viac kusov toho istého tovaru alebo viac kusov rôznych tovarov, zaokrúhľuje sa až výsledná cena platená v hotovosti. Cena platená v hotovosti vo výške 1 eurocent alebo 2 eurocenty sa zaokrúhľuje na 5 eurocentov. Takéto zaokrúhľovanie ceny nie je porušením cenovej disciplíny podľa tohto zákona (**§ 3/4**).
- 3) Dôvodová správa – cieľom je minimalizácia potreby používania 1 a 2 centových mincí so zámerom úspor, napríklad - zníženie nákladov podnikateľov na manipuláciu a bankové poplatky a zníženie nákladov na výrobu a distribúciu mincí. Zaokrúhľovanie sa bude týkať len hotovostných platieb, lebo cieľom je zníženie množstva mincí v obehu. Aj po novele zostanú 1 a 2 centové mince platným platidlom, a obchodníci budú povinní ich prijať, až do doby pokiaľ budú platiť v Európskej únii.

Projekt „Prvá pomoc plus“ – príspevok od štátu pre udržanie zamestnanosti (Aktualizácia č. 21B zo dňa 01.12.2021)

Tento informatívny článok je spracovaný z „Oznámenia o možnosti predkladania žiadostí o poskytnutie finančného príspevku“ uverejneného na webovom sídle www.pomahameludom.sk. Ide o aktualizáciu č.21B zo dňa 01.12. 2021 s účinnosťou od 1. novembra 2021, pričom žiadosti podľa tohto právneho stavu je možné podávať za november a december 2021. Projekt predstavuje štátnu pomoc na udržanie zamestnanosti **v súvislosti s mimoriadnou situáciou pre pandémiu COVID-19**. Ďalej uvádzame pre rýchlu orientáciu rešerš tejto témy, ale v praxi treba používať úplné znenie predpisov (projektu); projekt obsahuje aktualizované opatrenia č.1 až 4.

Právny rámec štátnej pomoci na udržanie zamestnanosti

Projekt predstavuje **aktívne opatrenia na trhu práce** podľa § 54 ods. 1 písm. e) zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov. Na poskytnutie finančného príspevku v rámci tohto projektu je po splnení všetkých podmienok **právny nárok**. Podmienky projektu bude možné počas realizácie meniť v závislosti od vývoja mimoriadnej situácie.

Územné a časové vymedzenie projektu

Projekt sa týka územia SR (všetky samosprávne kraje SR). Oprávneným obdobím projektu je obdobie odo dňa zakázania niektorých prevádzok na základe Opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR (ÚVZ) pri ohrození verejného zdravia č. OLP/2576/2020, a to od 13. marca 2020) počas celého trvania mimoriadnej situácie a po jej skončení – **najdlhšie však do 31.12. 2021**.

Obsah projektu (hlavná aktivita)

Hlavná aktivita projektu je **poskytnutie finančného príspevku** na podporu udržania pracovných miest zamestnávateľovi, ktorý udržal pracovné miesta, aj keď prerušil alebo obmedzil svoju prevádzkovú činnosť. Projekt má 4 opatrenia:

- **Opatrenie č. 1:**
Podpora zamestnávateľov, ktorí v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie, núdzového alebo výnimočného stavu na základe Opatrenia ÚVZ uzatvorili alebo zakázali prevádzky.
- **Opatrenie č. 2:**
Podpora SZČO, ktoré v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie, núdzového alebo výnimočného stavu na základe Opatrenia ÚVZ uzatvorili alebo zakázali prevádzky alebo ktorým poklesli tržby.
- **Opatrenie č. 3:**
Podpora zamestnávateľov zasiahnutých mimoriadnym stavom.
- **Opatrenie č. 4:**
Podpora vybraných skupín SZČO, ktoré v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie nemajú žiaden iný príjem.

Opatrenie č.1: Zamestnávateľ – uzatvorenie prevádzky

Zamestnávateľ – za zamestnávateľa sa považuje právnická osoba alebo fyzická osoba (SZČO), ktorá zamestnáva fyzickú osobu v pracovnom pomere. Žiadateľom o príspevok môže byť len subjekt, ktorý vznikol a začal prevádzkovať svoju činnosť

najneskôr k 1.10. 2021. Neoprávneným žiadateľom sú subjekty verejnej správy, ako aj subjekt (napr. obchodná spoločnosť), ktorý nemá zamestnancov.

Cieľovou skupinou – je zamestnanec, ktorému zamestnávateľ nemôže pridelovať prácu z dôvodu prekážky na strane zamestnávateľa (§ 142 Zákonníka práce); sem patrí len zamestnanec s dňom nástupu do práce najneskôr 1.10. 2021 (§ 43 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce). Za zamestnanca sa na účely poskytnutia príspevku považuje zamestnanec v pracovnom pomere. Nárok na poskytnutie príspevku nie je možné uplatniť napríklad na pracovníka pracujúceho na dohodu alebo konateľa či spoločníka bez pracovnej zmluvy. Zamestnávateľ si môže žiadať o poskytnutie príspevku len na zamestnancov, ktorí sú ku dňu podania žiadosti a výkazu pre priznanie príspevku v pracovnom pomere a nie sú vo výpovednej dobe. Príspevok nie je možné poskytnúť za čas, za ktorý zamestnanec poberá dávky sociálneho zabezpečenia (PN, OČR) alebo čerpá dovolenku.

Miesto a forma predloženia žiadosti – žiadosť predkladá zamestnávateľ na miestne príslušný úrad práce, v ktorého územnom obvode udrží pracovné miesta; ak má viac prevádzok, potom na úrad práce, kde má zamestnávateľ sídlo. Žiadosť aj výkaz sa predkladá úradu práce formou elektronického podania prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy.

Termín predloženia žiadosti – žiadosť aj výkaz za príslušný mesiac je možné predložiť počas dvoch kalendárnych mesiacov, ktoré nasledujú po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa žiada o poskytnutie príspevku. Príspevok sa poskytuje žiadateľovi bezodkladne na základe Dohody o poskytnutí príspevku; za ďalšie mesiace žiadateľ predkladá úradu práce už iba výkaz.

Následná kontrola – skutočnosti, ktoré žiadateľ čestne vyhlásil, môžu byť predmetom následných kontrol. Súčasťou žiadosti je aj **vyhlásenie zamestnávateľa**, okrem iného, že je subjekt, ktorý vznikol a začal prevádzkovať svoju činnosť najneskôr 1.10. 2021, ďalej že má splnené daňové a odvodové povinnosti, nie je v konkurze, nemá dlhy voči zamestnancom.

Oprávnený výdavok – za oprávnený výdavok sa považuje príspevok na úhradu časti mzdových nákladov zamestnanca za čas, kedy mal zamestnanec prekážku na strane zamestnávateľa (§ 142 Zákonníka práce) **vo výške 80 % jeho celkovej ceny práce, najviac vo výške 1 100 eur.**

Opatrenie č.2: SZČO – uzatvorenie prevádzky alebo pokles tržieb

Oprávnený žiadateľ – samostatne zárobkovo činná osoba (SZČO, napr. živnostník, poľnohospodár, notár, advokát, audítor, daňový poradca), ktorá v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie prerušila alebo obmedzila vykonávanie alebo prevádzkovanie činnosti na základe Opatrenia ÚVZ alebo SZČO, ktorej poklesli tržby. Podmienkou je tiež, aby SZČO bola nemocensky a dôchodkovo poistená. Príspevok nie je možné poskytovať SZČO, ktorá má zrušenú alebo pozastavenú činnosť. Žiadateľom o príspevok môže byť len subjekt, ktorý vznikol a začal prevádzkovať svoju činnosť najneskôr k 1.10. 2021.

Žiadosť o poskytnutie finančného príspevku – je podmienkou poskytnutia príspevku, pričom žiadosť má formu tlačiva. SZČO predkladá žiadosť na miestne príslušný úrad práce, v ktorého obvode vykonáva svoju činnosť. Povinnou prílohou žiadosti je ďalšie tlačivo – Výkaz pre priznanie príspevku.

Následná kontrola – skutočnosti, ktoré žiadateľ čestne vyhlásil, môžu byť predmetom následných kontrol. Žiadateľ vyhlasuje, že napríklad mu v danom období poklesli tržby, bol nemocensky a dôchodkovo poistený, má splnené daňové a odvodové povinnosti.

Forma a termín podania žiadosti – žiadosť a výkaz o poskytnutie príspevku môže SZČO predložiť úradu práce prostredníctvom elektronickej pošty (email) na adresu úradu práce alebo elektronicke prostredníctvom elektronickej schránky žiadateľa, resp. vo výnimočných prípadoch aj poštou alebo osobne. Žiadosť a výkaz za príslušný mesiac je možné predložiť počas dvoch kalendárnych mesiacov, ktoré nasledujú po kalendárnom mesiaci, z ktorých sa žiada o poskytnutie príspevku. Príspevok sa poskytuje žiadateľovi bezodkladne na základe Dohody o poskytnutí príspevku; za ďalšie mesiace žiadateľ predkladá úradu práce už iba výkaz.

Oprávnené výdavky – za oprávnený výdavok za príslušný kalendárny mesiac sa považuje príspevok na úhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti pre SZČO nadväznej na pokles tržieb, a to nasledovne najviac vo výške:

Pokles tržieb	Výška príspevku
od 20,00 - 39,99 %	270 eur
od 40,00 - 59,99 %	450 eur
od 60,00 – 79,99 %	630 eur
od 80 % a viac	810 eur

V prípade, ak má žiadateľ zároveň uzatvorený pracovný pomer, od výšky príspevku zodpovedajúcemu príslušnému poklesu tržieb sa odpočíta suma čistého príjmu z tohto pracovného pomeru za kalendárny mesiac, za ktorý príspevok žiada.

Každý žiadateľ si zvolí jednu z alternatív spôsobu výpočtu poklesu tržieb, pričom je 6 možností – spravidla sa porovnáva príslušný mesiac 2021 a rovnakým mesiacom roku 2019 alebo roku 2020, resp. príslušný mesiac 2021 sa porovnáva s 1/12 priemeru roku 2020 alebo roku 2019.

Výber spôsobu výpočtu poklesu tržieb je možné v rámci jednotlivých mesiacov meniť. V prípade, ak má žiadateľ viac prevádzok, tržby sa porovnávajú v rámci jedného IČO, bez ohľadu na to, či si žiada o príspevok na pokles tržieb na jednu alebo všetky prevádzky.

Opatrenie č.3 (opatrenie č.3A): Podpora zamestnávateľov zasiahnutých mimoriadnym stavom

Oprávnený žiadateľ – zamestnávateľ, ktorý v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie udrží pracovné miesta aj v prípade prerušenia alebo obmedzenia svojej prevádzkovej činnosti alebo poklesu tržieb.

Zamestnávateľ – je právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá zamestnáva fyzickú osobu v pracovnom pomere. Príspevok nie je možné poskytnúť na zamestnancov na čas, za ktorý poberajú dávky sociálneho zabezpečenia (PN, OČR) alebo čerpajú dovolenku. Žiadateľom o príspevok môže byť len subjekt, ktorý vznikol a začal prevádzkovať svoju činnosť najneskôr k 1.10. 2021.

Cieľová skupina – je len zamestnanec s dňom nástupu do práce (§ 43 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce) najneskôr 1.1. 2021. Za zamestnanca sa na účely poskytnutia príspevku považuje zamestnanec v pracovnom pomere. Nárok na poskytnutie príspevku nie je možné uplatniť napríklad na zamestnanca pracujúceho na dohodu

alebo konateľa či spoločníka bez pracovnej zmluvy. Zamestnávateľ si môže žiadať o poskytnutie príspevku len na zamestnancov, ktorí sú ku dňu podania žiadosti a výkazu pre priznanie príspevku v pracovnom pomere a nie sú vo výpovednej dobe.

Žiadosť o poskytnutie finančného príspevku – aj príloha Výkaz pre priznanie príspevku majú formu tlačiva a podávajú sa na miestne príslušný úrad práce, v ktorého územnom obvode zamestnávateľ udrží pracovné miesta; ak má viac prevádzok, potom je miestne príslušný úrad práce, kde má zamestnávateľ sídlo.

Následná kontrola – skutočnosti, ktoré žiadateľ čestne vyhlásil, môžu byť predmetom následných kontrol. Súčasťou žiadosti je aj vyhlásenie zamestnávateľa, že napríklad – má splnené daňové a odvodové povinnosti, nie je v konkurze, nemá záväzky voči zamestnancom.

Forma a termín – žiadosť aj výkaz za príslušný mesiac predkladá zamestnávateľ formou elektronického podania prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy. Žiadosť aj výkaz za príslušný mesiac je možné predložiť počas dvoch kalendárnych mesiacov, ktoré nasledujú po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa žiada o poskytnutie príspevku. Príspevok sa poskytuje žiadateľovi bezodkladne na základe Dohody o poskytnutí finančného príspevku. Za ďalšie mesiace žiadateľ predkladá úradu práce už iba výkaz.

Oprávnené výdavky – za oprávnený výdavok sa považuje príspevok na úhradu časti mzdových nákladov zamestnanca za čas, kedy mal zamestnanec prekážku na strane zamestnávateľa (§ 142 Zákonníka práce), vo výške 80 % jeho celkovej ceny práce, **najviac vo výške 1 100 eur.**

(Poznámka: Opatrenie 3B, známe z minulosti - sa v tomto projekte neuplatňuje).

Opatrenie č.4: Podpora vybraných skupín SZČO, ktoré v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie nemajú žiaden iný príjem

Oprávnený žiadateľ – SZČO, ktorá prerušila vykonávanie alebo prevádzkovanie svojej činnosti a nepozastavila alebo nezrušila oprávnenie na jej vykonávanie alebo prevádzkovanie a ktorá od 1.7. 2021 nemá žiaden iný príjem z výnimkou príjmu z pracovného pomeru alebo z práce na dohodu alebo invalidného dôchodku s poklesom pracovnej schopnosti od 40 do 70 %.

Kategória SZČO – sem patrí napr. živnostník, poľnohospodár, notár, daňový poradca, audítor, ďalšie povolania – napr. herec, choreograf, tanečník, hudobník, sochár, novinár. Žiadateľom o príspevok môže byť len SZČO, ktorá začala prevádzkovať svoju činnosť najneskôr 1.10. 2021.

Za SZČO sa považuje aj fyzická osoba, ktorá je jediným spoločníkom v spoločnosti s ručením obmedzeným tzv. **jednoosobová s.r.o.**, ktorej zisk po zdanení za ucelené zdaňovacie obdobie roku 2019 nepresiahol 9 600 eur a zároveň jej kumulatívny obrat bol minimálne 2 400 eur, resp. iné taxatívne prípady, keď takáto spoločnosť začala svoju činnosť v priebehu roku 2019 alebo roku 2020 alebo roku 2021 (najneskôr k 1.10. 2021). Za jednoosobovú s.r.o. sa považuje len spoločnosť, ktorá nemá žiadnych zamestnancov.

Oprávnené výdavky – za oprávnený výdavok sa považuje mesačný paušálny príspevok na náhradu straty príjmu zo zárobkovej činnosti **vo výške 315 eur.** Od výšky príspevku sa odpočíta suma príjmu fyzickej osoby za kalendárny mesiac, za ktorý sa príspevok žiada, a to príjem z pracovného pomeru alebo dohody alebo spomínaného invalidného dôchodku.

Príspevok sa poskytuje za každý mesiac, v ktorom sú splnené podmienky. Príspevok sa poskytuje žiadateľovi bezodkladne na základe Dohody o poskytnutí príspevku. Za ďalšie mesiace žiadateľ predkladá úradu práce už iba výkaz.

Forma a termín podania žiadosti – žiadosť a výkaz o poskytnutie príspevku môže SZČO predložiť úradu práce prostredníctvom elektronickej pošty (email) na adresu úradu práce alebo elektronicke prostredníctvom elektronickej schránky žiadateľa, resp. vo výnimočných prípadoch aj poštou alebo osobne. Žiadosť a výkaz za príslušný mesiac je možné predložiť počas dvoch kalendárnych mesiacov, ktoré nasledujú po kalendárnom mesiaci, z ktorého sa žiada o poskytnutie príspevku. Príspevok sa poskytuje žiadateľovi bezodkladne na základe Dohody o poskytnutí príspevku; za ďalšie mesiace žiadateľ predkladá úradu práce už iba výkaz.

Následná kontrola – skutočnosti, ktoré žiadateľ čestne vyhlásil, môžu byť predmetom následných kontrol. V žiadosti SZČO vyhlasuje, že napríklad – od 1.7 2021 nemá žiaden iný príjem, má splnené daňové a odvodové povinnosti, nemá zrušenú alebo pozastavenú činnosť, resp. spĺňa podmienky jednoosobovej s.r.o.

DAŇ Z PRÍJMU

Daň z príjmov – novely s účinnosťou v roku 2021 (2022) (prehľad zmien na študijné účely)

NOVELA DANE Z PRÍJMOV 2022 (zákon č.317/2018 Z.z.)

Národná rada SR schválila zákon č.317/2018 Z.z., ktorým sa novelizuje zákon č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Súčasťou tohto zákona je aj nepriama novela zákona č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov s účinnosťou **od 1. januára 2022**; obsahom novely je zdanenie zrážkovou daňou poistného vráteného Sociálnou poisťovňou z ročného zúčtovania. V praxi je potrebné používať úplné znenie zákona o dani z príjmov (www.slov-lex.sk).

- 1) Novela ustanovuje aj v Sociálnej poisťovni inštitút – ročného účtovania. Podľa § 293eg ods. 2 vykoná Sociálna poisťovňa ročné zúčtovanie prvýkrát v roku 2023 za zúčtovacie obdobie roku 2022.
- 2) Daň z príjmov sa vyberá zrážkou, ak ide o poistné zo zaplateného poistného na sociálne poistenie, o ktoré si daňovník znížil v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach príjem podľa § 5 alebo 6 – vrátené Sociálnou poisťovňou tomuto daňovníkovi z ročného zúčtovania poistného plateného preddavkami (§ 43/3/j).
- 3) V súčasnosti už platí rovnaké pravidlo pre preplatok (vratku) z ročného zúčtovania zdravotného poistenia. Je to vo všeobecnosti logické pravidlo, lebo preddavkové poistné znížilo základ dane, a vratka poistného zasa zvýši základ dane, pričom sa použije zdanenie pri zdroji, lebo táto forma je účinná a bez pridanej práce pre daňové subjekty.

Novela zákona č.301/2019 Z.z. (rok 2021 – 2022)

Národná rada SR schválila novelu č.301/2019 Z.z., ktorou sa novelizuje zákon č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (www.nrsr.sk; tlač 1513) s postupnou účinnosťou aj v roku 2021 až 2022. Ďalej uvádzame vybrané témy tejto novely; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona po jeho schválení (www.slov-lex.sk).

Účinnosť od roku 2021

- 1) Mikrodaňovník – je daňovník (FO, PO) s príjmami (výnosmi) neprevyšujúcimi sumu 49 790 eur za obdobie, čo je suma pre registráciu DPH (§ 2/w). Mikrodaňovník bude mať priaznivejší daňový režim (§ 52zzb/1).
- 2) Mikrodaňovník – však nie je daňovník, ktorý je závislou osobou a realizuje kontrolovanú transakciu za toto zdaňovacie obdobie, ďalej daňovník, na ktorého bol vyhlásený konkurz, vstúpil do likvidácie alebo mu bol povolený splátkový kalendár a tiež daňovník, ktorého zdaňovacie obdobie je kratšie ako 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov (§ 2/w).
- 3) Mikrodaňovník môže odpisovať hmotný majetok zaradený do odpisových skupín 0 až 4 okrem osobného auta so vstupnou cenou 48 000 eur a viac – najviac počas doby odpisovania v ním určenej výške (teda aj jednorazovo) najviac do výšky vstupnej ceny (§ 26/13; § 52zzb/3). Opatrenia týkajúce sa mikrodaňovníkov, ktoré

sú štátnou pomocou, možno vykonať len v súlade so zákonom o štátnej pomoci č.358/2015 Z.z. (§ 51f).

- 4) Ak mikrodaňovník vyradí majetok skôr, ako je bežná doba odpisovania - zvýši základ dane o kladný rozdiel medzi už uplatnenými odpismi a štandardnými daňovými odpismi (§ 17/31; § 52zza/8; § 25/3). Mikrodaňovník nemôže uplatniť prerušenie odpisovania (§ 22/9; § 52zzb/3).
- 5) Zákon limituje daňové odpisy do výšky výnosov z prenájmu odpisovaného majetku – táto limitácia sa nebude vzťahovať na mikrodaňovníkov (§ 19/3/a).
- 6) Mikrodaňovník môže využiť výhodnejšie pravidlo pre tvorbu opravnej položky k nepremľčaným pohľadávkam (aj k príslušenstvu), ktoré boli zahrnuté do zdaniteľných výnosov – v súlade s podvojným účtovníctvom, teda podľa účtovných pravidiel v § 18 postupov účtovania (§ 20/23; § 20/2/h; § 20/15); tento postup použije v období, keď bol mikrodaňovníkom (§ 52zzb/4).
- 7) Mikrodaňovník bude mať možnosť odpočtu daňovej straty počas najviac 5 bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období (aj nerovnomerne) najviac do výšky základu dane (§ 30/1/a; § 52zzb/5§).
- 8) Doprava do zamestnania a zo zamestnania – ako nepeňažné plnenie poskytnuté zamestnávateľom je oslobodené pre zamestnanca od dane z príjmov zo závislej činnosti do výšky 60 eur mesačne (§ 5/7/m; § 52zzb/2).
- 9) Mení sa registračná a oznamovacia povinnosť tak, že daňový úrad vykoná registráciu zo zákona v nadväznosti na register právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci podľa zákona č.272/2015 Z.z. v znení neskorších prepisov (§ 49a/1), resp. fyzickú osobu alebo organizačnú zložku združenia zo zákona zaregistruje pri podaní prvého daňového priznania (§ 49a/2); v iných prípadoch sa povinne o registráciu žiada (§ 49a/3,4,5).

Účinnosť od roku 2022

- 10) Iné nepeňažné plnenie – od dane z príjmov zo závislej činnosti bude oslobodené aj iné nepeňažné plnenie pre zamestnanca (napr. firemné večierky, akcie na budovanie tímu, parkovné zdarma) poskytnuté od zamestnávateľov v úhrnnej výške najviac 500 eur za zdaňovacie obdobie; uvedené platí, ak to budú nedaňové náklady zamestnávateľa (§ 5/7/r); účinnosť od 1. januára 2022.

NOVELA DANE Z PRÍJMOV (rok 2021 – 2022) (zákon č.416/2020 Z.z.)

Národná rada SR schválila zákon č.416/2020 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov s účinnosťou najmä **od 1. januára 2021, resp. 1. januára 2022**. Ďalej uvádzame vybrané témy novely zoradené podľa účinnosti so zameraním najmä na právnické osoby; v aplikačnej praxi je potrebné používať úplné znenie zákona (www.slov-lex.sk).

Účinnosť v roku 2021

- 1) V novele zákona sa spresňuje definícia „miesto skutočného vedenia“ – je to také miesto, kde sa vytvárajú alebo prijímajú zásadné riadiace rozhodnutia a obchodné rozhodnutia pre právnickú osobu ako celok (§ 2/d/2). Miesto skutočného vedenia má k tomu spravidla vytvorené personálne a materiálne predpoklady; pričom treba

prihliadať na konkrétne podmienky a úlohu digitalizácie (prenosu informácií na diaľku).

- 2) Do zákona sa dopĺňa definícia „daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou“ teda definícia nerezidenta tak, aby sa aplikovali platné zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia. Ak je daňovník súčasne rezidentom SR aj rezidentom iného zmluvného štátu, potom sa konflikt dvojitej rezidencie vyrieši podľa rozhraničovacích kritérií uvedených v príslušnej zmluve o zamedzení dvojitého zdanenia (**§ 2/e**).
- 3) Spresňuje sa definícia „daňovník nespolutracujúceho štátu“ – je to daňovník takého štátu, ktorý je uvedený v zozname Európskej únie obsahujúcom štáty, ktoré nespolutracujú na daňové účely alebo neuplatňuje žiadnu daň alebo nulovú daň z príjmov právnických osôb. Pri konkrétnom zdanení zostáva uplatnenie medzinárodnej zmluvy nedotknuté (**§ 2/x**).
- 4) Ruší sa oslobodenie od dane z príjmov fyzických osôb, a to peňažného príjmu pri príležitosti obdobia letných dovolení a vianočných sviatkov, teda 13. a 14. plat zamestnancov (**vypúšťa sa doterajší § 5/7/n,o**).
- 5) Ruší sa nezdaniteľná časť základu dane z príjmov fyzických osôb, a to úhrada za kúpeľnú starostlivosť do výšky 50 eur za rok (**vypúšťa sa doterajší § 11/12; § 52zzi/17**).
- 6) Znížená 15 % daň sa bude týkať len mikrodaňovníkov (FO aj PO) s ročnými príjmami (výnosmi) neprevyšujúcimi limit 49 790 eur (doposiaľ 100 000 eur), čo je súčasne hranica pre povinnú registráciu pre DPH (**§ 15; § 2/w**). Pri podaní daňového priznania za rok 2020 sa uplatní ešte limit 100 000 eur (**§ 52zzi/1**). Znížený limit 49 790 eur sa prvýkrát použije pri podaní daňového priznania za rok 2021 (**§ 52zzi/20**).
- 7) V zákone sa upresňuje príjem umelcov, športovcov a artistov zo zdrojov na území SR tak, že ak v úhrade sprostredkujúcej osoby nie je preukázaná skutočná výška príjmu tejto osoby, považuje sa za príjem celá suma úhrady (**§ 16/1/d**). Medzi platiteľov dane sa dopĺňa aj osoba, ktorá vypláca príjmy umelcom, športovcom a artistom (**§ 48/1**).
- 8) Daňovým nákladom je aj odpis pohľadávky a príslušenstva k pohľadávke u mikrodaňovníka, ktoré boli zahrnuté do zdaniteľných výnosov, a to do výšky opravnej položky, ktorá by bola uznaná za daňový náklad (**§ 19/2/r; § 52zzi/2**). Prítom opravná položka k pohľadávkam u mikrodaňovníka sa tvorí podľa účtovných pravidiel, najmä § 18 postupov účtovania v podvojnom účtovníctve (**§ 20/23**).
- 9) Ruší sa zvýhodnené daňové odpisovanie budov v kúpeľníctve (**§ 22/6/f; § 26/12; § 52zzi/18**), ako aj zvýhodnené daňové odpisovanie podnikových bytov (**§ 26/14; § 52zzi/19**).
- 10) Ruší sa doplácanie preddavkov právnickej osoby od začiatku roka do lehoty na podanie daňového priznania (doplatenie preddavkov do konca apríla); zaplatené preddavky so započítajú na úhradu dane (**§ 42/9**).
- 11) Notár každoročne osvedčuje prijímateľovi asignácie dane splnenie podmienok, medzi ktoré patrí aj – osvedčenie, že prijímateľ je zapísaný do registra mimovládnych neziskových organizácií (**§ 50/7**).

- 12) Ustanovuje sa povinnosť daňového úradu vydať rezidentovi potvrdenie o daňovej rezidencii na základe jeho žiadosti. Daňový úrad vydá nerezidentovi potvrdenie o zaplatení dane na území SR na základe žiadosti tohto daňovníka alebo platiteľa dane. Vzory predmetných žiadostí (tlačivá) budú uverejnené na webovom sídle FR SR (§ 51g).
- 13) Zrušuje sa opatrenie Ministerstva financií SR č. MF/010685/2018-721, ktorým sa ustanovujú vzory tlačív daňových priznaní k dani z príjmov fyzických osôb a právnických osôb (§ 53b); tieto tlačivá sa naposledy použijú pri podávaní daňových priznaní u daňovníkov, ktorým posledný deň lehoty na podanie priznania uplynul najneskôr 31. decembra 2020 (§ 52zzi/4). S účinnosťou od 1. januára 2021 sa očakáva vydanie nového vzoru daňového priznania dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb na webovom sídle MF SR (www.mfsr.sk).
- 14) Pri registračnej a oznamovacej povinnosti v roku 2021 sa postupuje podľa prechodných ustanovení, teda zjednodušene povedané - daňovník musí o registráciu požiadať (§ 52zzi/3,6 až 16).

Účinnosť v roku 2022

- 15) Odklonenie príjmov do daňových rajov je možné už v súčasnej legislatíve postihovať cez niektoré kontrolné nástroje – pravidlá transferového oceňovania, skutočné vedenie ako kritérium daňovej rezidencie, pravidlá proti zneužívaniu, zásada prevahy obsahu nad formou. Na zdanenie príjmov odklonených do daňových rajov sa dopĺňa ďalší účinný **nástroj z pohľadu FO** – pravidlá pre kontrolované zahraničné spoločnosti (§ 3/1/h), pričom pre PO už takáto právna úprava existuje (§ 17h); v anglickej verzii ide o pravidlá CFC (controlled foreign corporation).
- 16) Predmetom dane z príjmov fyzických osôb (FO) je suma príjmu priraditeľná slovenskému rezidentovi z kladného výsledku hospodárenia vykázaného v zahraničí kontrolovanou zahraničnou spoločnosťou za zdaňovacie obdobie končiace počas kalendárneho roka, zníženého o daň z príjmov právnických osôb (PO) zaplatenú touto spoločnosťou v pomere, v akom by mu potenciálne vznikol nárok na podiel na zisku - dividendu (§ 3/1/h).
- 17) Kontrolovanou zahraničnou spoločnosťou – sa rozumie právnická osoba so sídlom v zahraničí ak súčasne spĺňa 2 podmienky (zjednodušene): (1) je vlastnená FO s rezidenciou v SR, (2) kontrolovaná zahraničná spoločnosť (CFC) je daňovníkom nespolupracujúceho štátu alebo kontrolovaná zahraničná spoločnosť (CFC) nie je síce daňovníkom nespolupracujúceho štátu, ale zaplatila tam nepomerne nízku daň (§ 51h/2).
- 18) Zdanenie príjmu FO z kontrolovanej zahraničnej spoločnosti sa neuplatní, ak úhrnná suma priraditeľného príjmu nepresahuje 100 000 eur; ak presahuje, potom sa príjem zdaní od nuly (§ 51h/3/a).
- 19) Zdanenie príjmu FO z kontrolovanej zahraničnej spoločnosti sa tiež neuplatní, ak PO, ktorá je závislou osobou vo vzťahu k FO, zahrnie do základu dane podľa § 17h zákona príjem vzťahujúci sa k zdaňovaciemu obdobiu kontrolovanej zahraničnej spoločnosti (CFC); cieľom tejto právnej úpravy je zamedzenie duplicitného zdanenia (§ 51h/3/b).
- 20) Zdanenie príjmu FO z kontrolovanej zahraničnej spoločnosti sa tiež neuplatní, ak kontrolovaná zahraničná spoločnosť nie je daňovníkom nespolupracujúceho štátu

a FO preukáže, že sumu priraditeľných príjmov dosiahla spoločnosť skutočne vykonávanou ekonomickou činnosťou, na ktorú má personálne a materiálne predpoklady (§ 51h/3/c).

- 21) Sadzba dane – pri príjme FO z kontrolovanej zahraničnej spoločnosti (CFC) je vo výške 35 %, ak je táto spoločnosť usídlená v nespolupracujúcom štáte, inak je vo výške 25 % (§ 51h/4,5; § 15a/6,7; § 52zzk/4).
- 22) Pokuta – ak daňový úrad zistí, že FO nezdanila priraditeľné príjmy z kontrolovanej zahraničnej spoločnosti, uloží jej pokutu vo výške dorubeného rozdielu dane, teda pokutu vo výške 100 % (§ 51h/8).
- 23) Termín podania daňového priznania – na základe jednoduchého oznámenia daňovému úradu sa termín predlžuje najviac o 6 mesiacov, ak súčasťou príjmov sú aj priraditeľné príjmy fyzickej osoby z kontrolovanej zahraničnej spoločnosti (§ 49/3/b)
- 24) Započítanie dane z príjmu od CFC - ak rezidentnej fyzickej osobe **pri priamom podiele** plyní príjem z dividend od kontrolovanej zahraničnej spoločnosti (CFC) z výsledku hospodárenia toho zdaňovacieho obdobia (§ 51i/1), z ktorého daň už odvodil z osobitného základu dane CFC (§ 51h) – táto sa započíta na daň z osobitného základu dane pre zahraničné dividendy (§ 51e). Zjednodušene povedané, daň zaplatená z nevyplatených dividend, sa započíta na daň zo skutočne vyplatených dividend.
- 25) Započítanie dane z príjmu od CFC - ak rezidentnej fyzickej osobe **pri priamom podiele** plyní príjem z predaja podielov (akcií) kontrolovanej zahraničnej spoločnosti (CFC), ktorý nie je oslobodený v SR – zníži sa (započíta) daň z tohto príjmu o sumu dane vybranej z osobitného základu dane CFC (§ 51h). Ak príjem z predaja podielov (akcií) nie je zdaniteľným príjmom v SR, suma dane vybranej z osobitného základu dane CFC (§ 51h) – sa vráti daňovníkovi ako daňový preplatok (§ 51i/2); zjednodušene povedané, daň z nevyplatených dividend sa vráti, lebo k vyplateniu dividend už nedôjde.
- 26) Do zákona sa dopĺňajú rozsiahle pravidlá pre reverzný hybridný subjekt (§ 17j; § 3/1/e,f; § 6/1/d; § 6/7,8; § 12/4-6; § 12/7/c; § 14/4,5; § 16/1/e/9; § 30/3,4; § 44/2; § 49a/9-11); ide o implementáciu článku 9a Smernice Rady (EÚ) 2017/952 pre hybridné nesúlady. Súčasťou základu dane reverzného hybridného subjektu sú príjmy dosahované týmto subjektom v časti, v akej nie sú zdaňované na úrovni spoločníka v.o.s. alebo komplementára k.s. podľa tohto zákona alebo podľa daňových predpisov platných v zahraničí (§ 17j/1). Uvedené pravidlá sa prvýkrát uplatnia v zdaňovacom období začínajúcom najsôr 1. januára 2022 (§ 53zzk/1).
- 27) Transparentným subjektom – sa rozumie verejná obchodná spoločnosť (v.o.s.) alebo komanditná spoločnosť (k.s.) so sídlom v SR, ktorých príjmy sú zdaňované až na úrovni spoločníkov (§ 17j/2).
- 28) Reverzný hybridný subjekt – je transparentný subjekt v tej časti príjmov pripadajúcich na spoločníka v.o.s. alebo komplementára k.s., v akej sa zahŕňajú do základu dane a tento spoločník v.o.s. alebo komplementár k.s. spĺňa súčasne tieto 3 podmienky (zjednodušene): (1) je nerezidentom SR, (2) je väčšinovým vlastníkom spoločnosti, (3) považuje sa v štáte svojej rezidencie za takého daňovníka, ktorý je na území Slovenskej republiky zdaňovaný na úrovni spoločnosti (§ 17j/3).

- 29) Podľa dôvodovej správy k novele má táto metodika zamedziť nezdaneniu predmetných príjmov ani v jednom zo zúčastnených štátov. Podľa § 14 ods. 4 až 7 ZDP sú v SR príjmy spoločníka v.o.s. alebo komplementára k.s. zdaňované na úrovni spoločníka alebo komplementára, čiže v prípade rezidenta SR smeruje zdanenie do rozpočtu SR. Ak však nerezidentného spoločníka v.o.s. alebo komplementára k.s. nezdaňuje jeho domovský štát (zúčastnené štáty majú hybridnú, zmiešanú daňovú metodiku) - zdanía sa tieto príjmy spätne (reverzne) v SR, teda v sídle spoločnosti.
- 30) Daňový úrad oznámí FO aj PO výšku preddavkov na daň splatných po lehote na podanie daňového priznania, a to najneskôr 5 dní pred splatnosťou preddavku na daň, ak daňový úrad neuplatní tzv. stanovenie preddavkov inak (§ 34/8; § 42/13). Podľa dôvodovej správy ide o benefit pre daňovníkov, s cieľom zjednodušiť podnikanie v SR.
- 31) Registračná a oznamovacia povinnosť – daňová registrácia daňovníkov z úradnej moci, teda automaticky po ich zapísaní do registra právnických osôb, sa posúva s účinnosťou od 1.1. 2022 (§ 49a/1; § 52zzk/1).

NOVELA ZÁKONA O DANI Z PRÍJMOV (rok 2022) (zákon č.408/2021 Z.z.)

Národná rada SR (parlamentná tlač 627) schválila zákon č.408/2021 Z.z., ktorým sa novelizuje zákon č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov s účinnosťou **od januára 2022. Ďalej uvádzame vybrané témy schválených zmien;** v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona o dani z príjmov (www.slov-lex.sk).

- 1) Index daňovej spoľahlivosti – daňovník s indexom vysokej daňovej spoľahlivosti bude platiť len polovičný poplatok za vydanie rozhodnutia o odsúhlasení použitia metódy transferového oceňovania (§ 18/7); pravidlo sa použije až po doručení oznámenia o indexe daňovej spoľahlivosti daňovému subjektu (§ 52zzm/1). Podľa dôvodovej správy je zámerom benefitov motivovať daňovníkov k dobrovoľnému plneniu daňových povinností.
- 2) Iný majetok – do kategórie iný majetok sa dopĺňa technické zhodnotenie ešte neodpísaného vybraného hmotného majetku, na ktorého odpis sa uplatňuje odpočet nákladov na investície podľa § 30e ZDP (§ 22/6/e). Vybraný hmotný majetok je taxatívne uvedený v novej prílohe 3 ZDP, a sú to napríklad tieto položky - parné kotly, turbíny, čerpadlá, kompresory, pece, tepelné čerpadlá, stroje pre stavebníctvo, stroje na výrobu potravín, stroje na výrobu plastov a gumy, stroje pre poľnohospodárstvo a lesníctvo, počítače a periférne zariadenia.
- 3) Odpočet nákladov na investície – pri realizácii investičného plánu môže daňovník (právnická osoba alebo fyzická osoba) od základu dane zníženého o daňovú stratu, odpočítať určité percento nákladov z odpisu z investície (podľa okolností 15 % až 55 % z hodnoty odpisov). Výška percenta odpočtu závisí od plánovanej výšky percenta preinvestovania priemernej hodnoty investícií a od hodnoty preinvestovania tejto plánovanej priemernej hodnoty investícií ustanovených v investičnom pláne (§ 30e/1). Nový inštitút odpočtu nákladov na investície sa prvýkrát uplatní v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie, ktoré začína po 31. decembri 2021 (§ 52zzm/3).

- 4) Kumulatívne podmienky odpočtu - odpočet nákladov na investície môže daňovník uplatniť, ak – (1) ide o investíciu zaradenú do užívania alebo do obchodného majetku počas obdobia investičného plánu; (2) počas doby odpisovania tohto majetku, najviac však 10 po sebe nasledujúcich zdaňovacích období; (3) počas obdobia investičného plánu neprerušil daňové odpisy tohto hmotného majetku; (4) zdaňovacie obdobie počas investičného plánu trvalo nepretržite 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov (§ 30e/2).
- 5) Priemerná hodnota investícií – sa vypočíta ako aritmetický priemer nákladov na obstaranie vybraného hmotného majetku v prílohe 3 ZDP a technického zhodnotenia tohto majetku a softvéru, a to za obdobie 3 zdaňovacích období bezprostredne predchádzajúcich zdaňovaciemu obdobiu, v ktorom začína obdobie investičného plánu (§ 30e/4).
- 6) Investíciou - sa rozumie investícia do výrobného systému a logistického systému, napríklad stroje, zariadenia a softvér, pričom musí ísť o investíciu do vybraného hmotného majetku podľa prílohy 3 ZDP (§ 30e/5).
- 7) Odpočet nákladov na investície nemôže využiť daňovník, ktorý – (1) na území SR získal povolenie na podnikanie alebo oprávnenie na podnikanie počas troch zdaňovacích období zahrňovaných do výpočtu priemernej hodnoty investícií; (2) odpis na vybraný hmotný majetok zahrnuje do odpočtu nákladov na výskum a vývoj podľa § 30c ZDP; (3) na vybraný hmotný majetok čerpá podporu z verejných financií (§ 30e/7).
- 8) Investičný plán je písomný dokument, v ktorom daňovník vymedzí pre plánované investície - (1) celkovú hodnotu; (2) časové vymedzenie obdobia; (3) harmonogram realizácie; (4) výpočet priemernej hodnoty investícií v peňažnom aj percentuálnom vyjadrení; (5) technický popis prepojenia investície s digitalizáciou a automatizáciou výrobných procesov a logistických procesov (§ 30e/8).
- 9) Investičný plán sa vypracováva na štyri po sebe nasledujúce zdaňovacie obdobia v časovom úseku roku 2022 až 2025. Daňovník môže mať iba jeden investičný plán. Investičný plán obsahuje aj základné identifikačné údaje o daňovníkovi, dátum začatia realizácie investičného plánu (napr. 1.1.2022) a podpis osoby oprávnenej konať za daňovníka (§ 30e/8).
- 10) Finančné riaditeľstvo zverejní v zozname identifikačné údaje o daňovníkovi, ktorý si uplatnil odpočet nákladov na investície a tiež – výšku uplatneného odpočtu nákladov, hodnotu investície zaradenú do užívania alebo obchodného majetku a plánovanú výšku preinvestovania priemernej hodnoty investícií v percentách (§ 30e/9).
- 11) Nárok na uplatnenie odpočtu nákladov na investície v príslušnom zdaňovacom období zaniká, ak daňovník vykázal daňovú stratu alebo vykázal nižší základ dane ako je odpočet (§ 30e/10). Podľa dôvodovej správy sa odpočet vykoná len do výšky základu dane a nárok na rozdiel zaniká (neprenáša sa do ďalších rokov).
- 12) Ak daňovník počas obdobia investičného plánu nezaradí do užívania alebo do obchodného majetku investíciu v úhrne najmenej vo výške plánovanej výšky preinvestovania priemernej hodnoty investícií uvedenej v investičnom pláne a uplatňoval odpočet, potom stráca nárok na odpočet a je povinný podať odatočné daňové priznanie za príslušné zdaňovacie obdobie (§ 30e/11).

13) Daňovník stráca nárok na odpočet a je povinný podať dodatočné daňové priznanie, ak v období investičného plánu sa napríklad zrušuje s likvidáciou alebo bez likvidácie, je naňho vyhlásený konkurz alebo je v reštrukturalizácii, predá podnik alebo vykoná nepeňažný vklad podniku (§ 30e/12).

**Odpočet nákladov na investície
(numerický príklad k § 30e ZDP)**

Text zákona bude pravdepodobne v aplikačnej praxi vyvolávať otázky, preto ďalej uvádzam zatiaľ dostupný numerický príklad prevzatý z odôvodnenia zákona (www.nrsr.sk, tlač 627). Podľa dôvodovej správy je zámerom zákona dočasná podpora investícií (podobne ako podpora vedy a výskumu) s vyššou pridanou hodnotou tzv. produktívnych investícií; ide o vybraný hmotný majetok v novej prílohe 3 ZDP (vybrané položky Klasifikácie produkcie dostupnej na www.statistics.sk).

Daňová podpora investovania spočíva v tom, že daňovník si môže znížiť základ dane o novú odpočítateľnú položku, ktorá sa vypočíta ako určité percento z odpisov tohto majetku (15 % až 55 % z daňových odpisov). Daňové odpisy majetku sú samozrejme daňovým nákladom a určité percento z odpisu je navyše daňovým nákladom; vyčíslenie ustanovuje zákon nasledovne (§ 30e/2):

1	2	3	4
Preinvestovaná priemerná hodnota investícií (%)	Hodnota plánovanej výšky preinvestovania priemernej hodnoty investícií v mil. eur		
	viac ako 1 do 20 vrátane	viac ako 20 do 50 vrátane	viac ako 50
od 700 % - do 1399,99 %	15 % z odpisov	25 % z odpisov	50 % z odpisov
od 1 400 %	20 % z odpisov	30 % z odpisov	55 % z odpisov

1 krok - vyčíslenie priemeru investícií v minulosti:

Vyčíslenie priemernej hodnoty (aritmetický priemer) investícií do vybraného majetku za posledné tri roky pre začatím investičného plánu; ak investičný plán začne 1.1. 2022, potom tri predošlé roky sú 2021, 2020, 2019. Z evidencie investičného majetku daňovník zistil, že v minulosti vybraný majetok obstaral v nasledovných hodnotách:

rok 2019	300 000 eur
rok 2020	200 000 eur
rok 2021	100 000 eur
spolu:	600 000 eur
Aritmetický priemer:	200 000 eur (600 000 : 3)

2. krok – plán investícií do budúcnosti

Daňovník odhadne podľa svojich vecných potrieb a finančných možností výšku plánovaných investícií do vybraného majetku na obdobie investičného plánu 4 rokov (od 1. januára 2022 do 31. decembra 2025). Výšku investícií si daňovník stanoví sám na základe manažérskeho odhadu, a to ako násobok priemeru z minulosti. Daňovník si stanovil 700 %, teda 200 000 eur krát 700 % = **1 400 000 eur**. Daňovník si môže

počas doby odpisovania tohto majetku uplatniť odpočítateľnú položku vo výške 15 % z daňových odpisov (stĺpec 2, riadok 4 tabuľky).

3. krok – investičný plán, priebeh investovania, odpočítateľná položka

Investičný plán

Investičný plán môže byť len jeden a musí mať povinný obsah; predložiť ho daňovník musí do 8 dní od výzvy daňového úradu. V príklade si daňovník naplánoval a realizoval investíciu v sume 1 400 000 eur nasledovne:

Priebeh investovania

V roku 2022 daňovník obstaral a zaradil do užívania stroj v sume 540 000 eur. Ide o vybraný druh majetku v novej prílohe 3 ZDP (KP 28.96 – stroje na plasty), ktorý patrí do druhej odpisovej skupiny (6 rokov).

V roku 2023 daňovník obstaral ďalší stroj v sume 500 000 eur, ale nezaradil ho do užívania; v roku 2024 pokračoval v jeho obstarávaní v sume 400 000 eur a zaradil ho do užívania v celkovej obstarávacej cene 900 000 eur. Ide o druh majetku v novej prílohe 3 ZDP (KP 25.3 – parné kotly), ktorý patrí do štvrtej odpisovej skupiny (12 rokov).

Napokon v roku 2025 daňovník vykonal investíciu do majetku v novej prílohe 3 ZDP v sume 10 000 eur; ide o majetok (KP 26.51 – meracie zariadenia) v prvej odpisovej skupine (4 roky).

Odpočítateľná položka – rok 2022

Rovnomerné daňové odpisy (stroj na plasty): 540 000 eur : 6 rokov = 90 000 eur.

Odpočítateľná položka (stroj na plasty): 90 000 eur x 0,15 % = **13 500 eur** (1 rok odpisovania).

Odpočítateľná položka – rok 2023

Odpočítateľná položka (stroj na plasty): 90 000 eur x 0,15 % = **13 500 eur** (2 rok odpisovania).

Odpočítateľná položka (parný kotol): nula, lebo nebol zaradený do užívania.

Odpočítateľná položka – rok 2024

Rovnomerné daňové odpisy (parný kotol): 900 000 eur : 12 rokov = 75 000 eur.

Odpočítateľná položka (stroj na plasty): 90 000 eur x 0,15 % = **13 500 eur** (3 rok odpisovania).

Odpočít. položka (parný kotol): 75 000 eur x 0,15 % = **11 250 eur** (1 rok odpis., max. 10 rokov).

Odpočítateľná položka – rok 2025

Rovnomerné daňové odpisy (meracie zariadenie): 10 000 eur : 4 roky = 2 500 eur.

Odpočítateľná položka (stroj na plasty): 90 000 eur x 0,15 % = **13 500 eur** (4 rok odpisovania).

Odpočít. položka (parný kotol): 75 000 eur x 0,15 % = **11 250 eur** (2 rok odpis., max. 10 rokov).

Odpočít. položka (meracie zariadenie): 2 500 eur x 0,15 % = **375 eur** (1 rok odpisovania).

4. krok – následná kontrola, prípadné dodatočné daňové priznanie

Po skončení obdobia investičného plánu, teda po 4 rokoch sa vykoná následná kontrola, či plánovaná suma investícií 1 400 000 eur bola splnená. V tomto príklade daňovník obstaral a zaradil do užívania vybraný majetok v sume 1 450 000 eur (540 000 + 900 000 + 10 000), čo ho oprávňuje použiť odpočet na investície v jednotlivých rokoch podľa § 30e ZDP, teda nemusí podať dodatočné daňové priznanie (§ 30e/11).

Pre úplnosť treba uviesť, že odpočet na jednotlivé investičné položky dobehne tak, ako je uvedené vyššie – stroj na plasty (ešte 2 roky, teda 2026, 2027), parný kotol (ešte 8 rokov, teda 2026 až 2033) a meracie zariadenie (ešte 3 roky, teda 2026, 2027, 2028).

Záverom dávam do pozornosti niektoré pojmy a to uvedenie do užívania, resp. zaradenie do obchodného majetku.

Uvedenie do užívania – tento pojem upravuje § 33 ods. 1 postupov účtovania pre podnikateľov v podvojnom účtovníctve, resp. § 10 ods. 2 postupov účtovania pre podnikateľov v jednoduchom účtovníctve. Uvedením do užívania sa rozumie zabezpečenie všetkých technických funkcií majetku potrebných na jeho užívanie a splnenie zákonných povinností.

Zaradenie do obchodného majetku – sa preukazuje účtovníctvom; majetok je v obchodnom majetku vtedy, ak sa používa na podnikanie a v súlade s obchodným právom sa o ňom riadne účtuje (porovnaj § 2 písm. m/ ZDP).

DAŇ Z PRIDANEJ HODNOTY

Daň z pridanej hodnoty – novely s účinnosťou v roku 2021 a 2022 (prehľad zmien na študijné účely)

Novela zákona o DPH č.344/2020 Z.z. (rok 2021)

Národná rada SR schválila zákon č.344/2020 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. januára 2021, resp. 1. júla 2021 (www.nrsr.sk; tlač 198). Táto rešerš prináša stručný prehľad vybraných zmien; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona o DPH (www.slov-lex.sk).

Novela prináša najmä pravidlá vyplývajúce zo zmien smernice Rady 2006/112/ES o spoločnom systéme DPH (zoznam preberaných smerníc je v prílohe 6 zákona); všetky smernice sú dostupné aj v slovenskom preklade na webovom sídle Európskej únie (www.eur-lex.europa.eu).

Zmeny s účinnosťou od 1. januára 2021

- 1) Dodávateľ môže znižiť základ dane pri dodaní tovaru alebo služby, ak mu odberateľ nezaplatil a jeho pohľadávka sa stala nevymožiteľná (§ 25a/1). Pohľadávka sa stane nevymožiteľnou, ak nastane niektorý z taxatívne vymenovaných prípadov v nadväznosti napríklad na exekúciu, konkurz, oddĺženie, reštrukturalizáciu, zánik bez právneho nástupcu (§ 25a/2).
- 2) Nevymožiteľnou pohľadávkou sa stane aj limitná pohľadávka do 300 eur vrátane dane, a to po uplynutí časového testu 12 mesiacov od splatnosti pohľadávky, ak platiteľ preukáže, že vykonal akýkoľvek úkon (napr. upomienku), ktorý smeruje k získaniu úhrady pohľadávky (§ 25a/2).
- 3) Zníženie základu dane (oddanenie) sa uvedie najskôr v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie, v ktorom sa pohľadávka stala nevymožiteľnou; pôvodný základ dane sa nemôže znížiť o sumu, ktorú platiteľ prijal po tom, ako sa pohľadávka stala nevymožiteľnou – inak povedané, už oddanená suma prijatá dodatočne sa opätovne zdaní. Pritom predaj pohľadávky sa považuje za úhradu predanej pohľadávky (§ 25a/3,6).
- 4) Platiteľ nemôže vykonať zníženie základu dane pri nevymožiteľnej pohľadávkou, v týchto prípadoch - ak odberateľ bol osobou, ktorá má osobitný vzťah k platiteľovi (závislá osoba), alebo dodanie bolo po tom, ako na odberateľa bol vyhlásený konkurz alebo podľa okolností vedel, vedieť mal alebo vedieť mohol, že odberateľ pohľadávku nezaplatí (§ 25a/4).
- 5) Právo platiteľa znížiť základ dane pri nevymožiteľnej pohľadávkou zaniká uplynutím 3 rokov od posledného dňa lehoty na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie, v ktorom bol tovar alebo služba dodaná; do tejto lehoty sa nezahŕňa napríklad doba počas exekučného, konkurzného alebo reštrukturalizačného konania (§ 25a/5).
- 6) Platiteľ (dodávateľ), ktorý si uplatnil zníženie základu dane z dôvodu nevymožiteľnej pohľadávky voči existujúcej zdaniteľnej osobe – je povinný o tom vyhotoviť a odoslať opravný doklad, ktorý musí, okrem iného, obsahovať aj slovnú informáciu „oprava základu dane podľa § 25a“ (§ 25a/7 až 13); tento opravný doklad sa nepovažuje za faktúru (§ 71/2).

- 7) Opravu základu dane z dôvodu nevyožiteľnej pohľadávky vedie v záznamoch (§ 70/2/i; § 65/8) a vykáže v kontrolnom výkaze (§ 78a/2/e; § 78a/9). Na druhej strane, si platiteľ (odberateľ) na základe tohto opravného dokladu vykoná opravu odpočítanej dane (§ 53b), pričom to eviduje v záznamoch (§ 70/2/j) a vykáže v kontrolnom výkaze (§ 78a/2/e; § 78a/10).
- 8) Odoslanie alebo prepravu tovaru pri vývoze do tretích krajín pri ústnom colnom vyhlásení možno preukázať aj inými dokladmi ako písomným colným vyhlásením, a to napríklad dokladom o zaplatení (§ 47/3).
- 9) Zrušuje sa Opatrenie MF SR č.MF/014640/2019-731, ktorým sa ustanovuje vzor daňového priznania DPH (§ 87a) s tým, že sa naposledy použije za december 2020 (§ 85ki). Z uvedeného vyplýva, že s účinnosťou od 1. januára 2021 bude vydaný nový vzor daňového priznania DPH.

Zmeny s účinnosťou od 1. júla 2021

- 10) Ak zdaniteľná osoba už má pridelené identifikačné číslo pre daň na účely uplatňovania osobitnej úpravy dane (§ 68b/2), daňový úrad jej prideliť to isté identifikačné číslo pre daň pri registrácii z iného zákonného dôvodu (§ 4/3; § 5/2; § 7/3; § 7a/3).
- 11) Platiteľom zo zákona sa stáva aj usadená zdaniteľná osoba, ak neuplatňuje osobitnú úpravu (§ 68b), ak uľahčuje dodanie tovaru na území EÚ uskutočnené osobou z tretej krajiny (§ 4/4/d).
- 12) Platiteľ je povinný oznámiť daňovému úradu skutočnosť (§ 4/4), na základe ktorej sa stal platiteľom zo zákona (napr. právny nástupca), a to v lehote do 10 dní odo dňa vzniku tejto skutočnosti a v tej istej lehote predložiť doklady pre potreby registrácie (§ 4/8). Daňový úrad preverí údaje, prideliť platiteľovi identifikačné číslo pre daň a vydá osvedčenie o registrácii.
- 13) Zahraničná osoba nie je povinná podať žiadosť o registráciu pre daň, ak dodáva tovar alebo služby v rámci niektorej osobitnej úpravy podľa § 68a až § 68c zákona a členským štátom spotreby je Slovenská republika (§ 5/1/f). Ide o režim jedného kontaktného miesta (OSS - One Stop Shop) a tieto dodávky zahŕňa zahraničná osoba do osobitného daňového priznania, ktoré podáva v členskom štáte identifikácie.
- 14) Ak zdaniteľná osoba uľahčuje dodanie tovaru na území Európskej únie (EÚ) uskutočnené zdaniteľnou osobou neusadenou na území EÚ pre nezdaniteľnú osobu (spravidla je to nepodnikajúca FO - občan) prostredníctvom využitia elektronickej platformy, platí zákonná fikcia, že táto usadená zdaniteľná osoba tovar prijala a dodala (§ 8/7 prvá veta); preprava tovaru sa priradí k jej dodaniu tovaru (§ 14/6).
- 15) Ak zdaniteľná osoba uľahčuje predaj tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov v zásielkach nepresahujúcich hodnotu 150 eur prostredníctvom využitia elektronickej platformy, platí zákonná fikcia, že táto zdaniteľná osoba tovar prijala a dodala (§ 8/7 druhá veta).
- 16) Dodanie tovaru zo zahraničia osobe prevádzkujúcej elektronickú platformu je oslobodené od dane (§ 42a), pričom zahraničná osoba má povinnosť vystaviť faktúru podľa § 72 ods. 3 zákona. Pojem „uľahčuje“ znamená použitie platformy (elektronického komunikačného rozhrania) na to, aby odberateľ a dodávateľ mohli

nadviazať kontakt. Za deň dodania a deň vzniku daňovej povinnosti sa považuje deň prijatia platby (§ 19/11).

- 17) Vypúšťa sa celý § 6 zákona (aj nadväzujúci § 81/3), lebo sa ruší pojem „zásielkový predaj“ a všade sa nahrádza pojmom „predaj tovaru na diaľku na území EÚ“ (§ 8/4/b; § 11/2/b; § 69/2/b; § 69aa/1,2; § 69aa/8/d). Podľa prechodných ustanovení platí, že identifikačné číslo pre daň pridelené zahraničnej osobe podľa § 6 zákona, sa bude po novele považovať za identifikačné číslo pridelené podľa § 5 zákona (§ 85kj/6).
- 18) Predaj tovaru na diaľku na území EÚ – tovar je prepravený **dodávateľom z iného členského štátu**, ako je členský štát skončenia prepravy tovaru k zákazníkovi. Pritom musia byť splnené dve podmienky (zjednodušene) – (1) nadobudnutie nie je pre kupujúceho predmetom dane podľa § 11/4, kde patrí aj limit do 14 000 eur alebo kupujúcim je nezdaniteľná osoba, (2) tovarom nie sú nové dopravné prostriedky ani tovar dodaný s inštaláciou alebo montážou uskutočnenou dodávateľom (§ 14/1/a).
- 19) Predaj tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov – tovar je prepravený **dodávateľom z územia tretích štátov** k zákazníkovi v niektorom členskom štáte, pritom tiež musia byť splnené vyššie uvedené dve zákonné podmienky (§ 14/1/b).
- 20) Miesto dodania tovaru pri predaji na diaľku na území EÚ – je miesto, kde sa tovar nachádza v čase, keď preprava tovaru k zákazníkovi **skončí**; pre výnimku v ustanoveniach § 16a ods. 1 zákona (limit do 10 000 eur) platí opačné pravidlo, kde preprava **začína** (§ 14/2).
- 21) Miesto dodania tovaru pri predaji na diaľku dovážaného z tretích štátov – do iného členského štátu (štát dovozu), ako je štát skončenia prepravy, je miesto, kde sa tovar nachádza, keď preprava tovaru k zákazníkovi **skončí** (štát spotreby) (§ 14/3).
- 22) Miesto dodania tovaru pri predaji na diaľku dovážaného z tretích štátov – ak štát dovozu a štát spotreby sú totožné, je miesto, kde sa tovar nachádza v čase, keď preprava tovaru k zákazníkovi **skončí**, ak sa na toto dodanie uplatňuje osobitná úprava podľa § 68c zákona (§ 14/4). Pravidlá pre miesto dodania tovaru na diaľku dovezeného z tretích štátov sa nevzťahujú na dodanie vybraného tovaru (umelecké diela, starožitnosti, použitý tovar), kde sa uplatňuje osobitná úprava podľa § 66 zákona (§ 14/5).
- 23) Miestom dodania telekomunikačných služieb, služieb rozhlasového vysielať a televízneho vysielať a elektronických služieb (ďalej „teleslužby“) nezdaniteľnej osobe je miesto, kde je táto nezdaniteľná osoba (občan) usídlená, okrem výnimiek podľa § 16a ods. 1 zákona (§ 16/14).
- 24) Osobitné miesto dodania tovaru pre predaji na diaľku na území EÚ – **základné miesto** dodania tovaru na diaľku je štát skončenia prepravy (§ 14/2) a pri teleslužbách pre nezdaniteľnú osobu štát sídla odberateľa (§ 16/14). Pre zníženie administratívy mikropodnikov, aby sa nemuseli registrovať v každom členskom štáte, kam dodávajú tovar alebo teleslužby - sa pre dodávateľa so sídlom iba v jednom členskom štáte zavádza dvojročný limit do 10 000 eur- kde **osobitné miesto** dodania tovaru je štát začatia prepravy a pre teleslužby je miestom dodania štát sídla dodávateľa (§ 16a/1). Ak počas kalendárneho roka dodávateľ presiahne limit 10 000 eur, miesto dodania sa mení z osobitného miesta na základné miesto dodania tovaru alebo teleslužby (§ 16a/2).

- 25) Z oslobodenia od dane sa vypúšťa dovoz zásielok s hodnotou nepresahujúcou sumu 22 eur; cieľom je zrovnoprávnenie dodávateľov z EÚ a tretích krajín (§ 48/2/b).
- 26) Oslobodený od dane je dovoz tovaru, ktorý nie je predmetom spotrebnej dane v hodnote do 150 eur, ktorý sa zdaňuje podľa osobitnej úpravy § 68c zákona, ak je colnému orgánu najneskôr pri podaní colného vyhlásenia poskytnuté identifikačné číslo pre daň s predponou IM pridelené príslušnej zdaniteľnej osobe (§ 48/10).
- 27) Podľa základných pravidiel zákona o DPH zdaniteľná osoba v prípade, ak dodáva nezdaniteľným osobám s miestom dodania v iných členských štátoch – musí sa v nich registrovať; pre zjednodušenie je však možnosť zvoliť si cez osobitnú úpravu jedno kontaktné miesto (OSS). Daňové priznanie sa podáva elektronicky v členskom štáte identifikácie a jeho vzor je uvedený vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č.2020/194. Do novely platí použitie osobitnej úpravy len pre teleslužby; novela ďalej rozširuje možnosti použiť osobitné úpravy podľa § 68a až 68c (§ 68). Na správu daní podľa osobitnej úpravy sa použije daňový poriadok, pokiaľ vykonávacie nariadenie (EÚ) 282/2011 a zákon o DPH neustanovuje inak (§ 68ac).
- 28) Prvá osobitná úprava (§ 68a) sa týka 1 prípadu (zjednodušene) – dodanie služieb dodávateľom neusadeným v EÚ s miestom dodania podľa § 16 na území EÚ pre nezdaniteľné osoby (napr. občanov). Ak si dodávateľ neusadený v EÚ zvolí za členský štát identifikácie tuzemsko oznámi DÚ Bratislava začatie tejto činnosti. Daňový úrad tejto osobe prideli registrčné číslo s predponou EÚ použiteľné len pre osobitné úpravy. Daňové priznanie sa podáva za kalendárny štvrtrok a musí okrem iného obsahovať aj výšku dane podľa jednotlivých členských štátov spotreby (§ 68a/9,10). Ak chce dodávateľ neusadený v EÚ uplatňovať osobitnú úpravu podľa novelizovaného § 68a zákona, elektronicky oznámi začatie svojej činnosti DÚ Bratislava najneskôr do 10. júna 2021 (§ 85kj/1).
- 29) Druhá osobitná úprava (§ 68b) sa týka 3 prípadov (zjednodušene) – (1) predaj tovaru na diaľku na území EÚ; (2) predaj služby osobou neusadenou v členskom štáte spotreby s miestom dodania podľa § 16 zákona na území EÚ, pričom kupujúci je nezdaniteľná osoba (napr. nepodnikajúci občan). Ďalej je to (3) tzv. určité domáce dodanie tovaru, ktorým sa rozumie dodanie tovaru na území EÚ osobou neusadenou na území EÚ, pričom kupujúci je nezdaniteľná osoba; ide o predaj prostredníctvom platformy, a preprava tovaru začína a končí v tom istom členskom štáte. Ak pre dodávateľa je členským štátom identifikácie tuzemsko oznámi DÚ Bratislava začatie tejto činnosti. Daňový úrad tejto osobe prideli registrčné číslo pre osobitné úpravy. Daňové priznanie sa podáva za štvrtrok a musí okrem iného obsahovať aj výšku dane podľa jednotlivých členských štátov (§ 68b/12,13). Ak chce dodávateľ uplatňovať osobitnú úpravu podľa novelizovaného § 68b zákona, elektronicky oznámi začatie svojej činnosti DÚ Bratislava najneskôr do 10. júna 2021 (§ 85kj/2).
- 30) Tretia osobitná úprava (§ 68c) sa týka 1 prípadu – predaj tovaru na diaľku dovážaného z územia tretích štátov v zásielke nepresahujúcej sumu 150 eur a tovar nie je predmetom spotrebnej dane. Ak pre dodávateľa je tuzemsko členským štátom identifikácie oznámi to daňovému úradu, aby získal povolenie (číslo s predponou IM); podobne postupuje sprostredkovateľ (získa číslo s predponou IN). Pri predaji tovaru na diaľku podľa tejto osobitnej úpravy vzniká daňová povinnosť dňom prijatia platby (§ 68c/19). Daňové priznanie sa podáva za

kalendárny mesiac a musí okrem iného obsahovať aj výšku dane podľa jednotlivých členských štátov spotreby (§ 68c/20,21). Ak chce dodávateľ uplatňovať osobitnú úpravu podľa novelizovaného § 68c zákona, elektronicky oznámi začatie svojej činnosti DÚ Bratislava najneskôr do 10. júna 2021 (§ 85kj/3,4,5).

- 31) Ak sa na tovar, ktorý nie je predmetom spotrebnej dane dovážaný do tuzemska v zásielke nepresahujúcej sumu 150 eur (tovar nízkej hodnoty), neuplatní osobitná úprava podľa § 68c zákona, a odoslanie alebo preprava skončí v tuzemsku – colný úrad na základe žiadosti vydá povolenie dovážajúcej osobe (napr. pošta alebo dopravca), zjednodušene povedané - povolenie na zdanenie tovaru podaním colného vyhlásenia (§ 68cb). Povinnosť vybrať daň od konečného zákazníka (podať hlásenie) a odvieť daň na mesačnej báze colnému úradu má dovážajúca osoba vlastniaca povolenie.
- 32) Zdaniteľná osoba technicky prevádzkujúca elektronickú platformu je povinná uchovávať záznamy o dodaniach tovaru alebo služby prostredníctvom elektronickej platformy a na požiadanie tieto záznamy sprístupniť daňovému úradu (§ 70/9).
- 33) Platiteľ je povinný vyhotoviť faktúru pri predaji tovaru na diaľku na území Európskej únie s miestom dodania v tuzemsku okrem predaja tovaru na diaľku, pri ktorom dodávateľ uplatňuje osobitnú úpravu podľa § 68b zákona (§ 72/1/d).

NOVELA ZÁKONA O DPH (rok 2021)

(zákon č.186/2021 Z.z.)

Národná rada SR schválila zákon č.186/2021 Z.z., ktorým sa novelizuje Colný zákon, pričom sa nepriamo novelizuje aj zákon č.222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1.7. 2021. Ďalej uvádzame novelizovanú tému, a to **§ 68cb-Osobitná úprava na priznávanie a platbu dane pri dovoze**; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona o DPH (www.slov-lex.sk).

- 1) Predmetom osobitnej úpravy v ustanoveniach § 68cb na priznávanie a platbu dane pri dovoze tovaru je dovoz tovaru do tuzemska v zásielke, ktorej vlastná hodnota nepresahuje 150 eur (§ 68cb/1).
- 2) Colný úrad elektronickými prostriedkami oznámi osobe, ktorá podala žiadosť o osobitnú úpravu (napr. pošta), že jej povoľuje uplatňovanie osobitnej úpravy, a dopĺňa sa – a určí podmienky uplatňovania tejto úpravy (§ 68cb/3).
- 3) Osoba, ktorá má povolenie na osobitnú úpravu (napr. pošta) je povinná daň vybranú od adresáta zásielky zaplatiť colnému úradu súhrnne do 16. dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bola daň vybraná (§ 68cb/6).
- 4) Osoba, ktorá má povolenie na osobitnú úpravu (napr. pošta) je povinná mesačne podať elektronickými prostriedkami hlásenie do 15. dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bola daň vybraná (§ 68cb/7).
- 5) Ak osoba, ktorá má povolenie na osobitnú úpravu uvedie v hlásení nesprávne, nepravdivé alebo neúplné údaje, je povinná uviesť doplnené alebo opravené údaje v hlásení podanom za kalendárny mesiac, v ktorom tieto skutočnosti zistila (§ 68cb/8).

NOVELA ZÁKONA O DPH (rok 2021)
(zákon č.346/2021 Z.z.)

Národná rada SR schválila zákon č.346/2021 Z.z., ktorým sa novelizuje zákon o verejnej výskumnej inštitúcii, pričom sa nepriamo novelizuje aj zákon č.222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1.11. 2021. Ďalej uvádzame novelizovanú tému, a to **§ 48 Oslobodenie od dane pri dovoze tovaru**; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona o DPH (www.slov-lex.sk).

- 1) Predmetom úpravy v ustanoveniach § 48 ods. 2 zákona o DPH sú taxatívne vymenované položky, ktoré sú oslobodené od DPH pri dovoze. Novelou sa mení a dopĺňa, že oslobodené od DPH sú dovezené – zvieratá určené na výskum pre subjekty, ktoré poskytujú vzdelávanie alebo uskutočňujú vedecký výskum, ak sú poskytnuté bezodplatne (**§ 48/2/i**).
- 2) Novelou sa ďalej dopĺňa, že oslobodené od DPH sú dovezené – biologické látky alebo chemické látky určené na výskum pre subjekty, ktoré poskytujú vzdelávanie alebo uskutočňujú vedecký výskum (**§ 48/2/j**).

NOVELA ZÁKONA O DPH (rok 2021 a 2022)
(zákon č.408/2021 Z.z.)

Národná rada Slovenskej republiky (parlamentná tlač 627) schválila zákon č.408/2021 Z.z., ktorým sa novelizuje zákon č.222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov s rôznou účinnosťou. **Ďalej uvádzame vybrané témy schválených zmien**; v praxi je potrebné používať úplné znenie zákona o DPH (www.slov-lex.sk).

Účinnosť od 15. novembra 2021

- 1) Oznámenie bankového účtu – platiteľ je povinný bezodkladne (dňom daňovej registrácie alebo dňom zriadenia bankového účtu) oznámiť finančnému riaditeľstvu každý vlastný bankový účet, ktorý bude používaný na podnikanie, ktoré je predmetom DPH (**§ 6/1**); rovnakú oznamovaciu povinnosť majú podľa prechodných ustanovení aj už registrovaní platitelia dane, a to v termíne do 30. novembra 2021 (**§ 85kk**).
- 2) Oznámenie účtu aj prípadných zmien platiteľ podáva na tlačive, ktorého vzor určí a uverejní finančné riaditeľstvo na svojom webovom sídle (**§ 6/5**). Ak platiteľ oznámi bankový účet, ktorý patrí inej osobe (napr. zahraničnej materskej spoločnosti), je táto osoba spoločne a nerozdielne zodpovedná za daň na faktúre, ak ju dodávateľ neuhradil (**§ 6/7**). Ak platiteľ oznámi nesprávne údaje o bankovom účte, daňový úrad mu uloží pokutu do výšky 10 000 eur (**§ 6/8**).

Účinnosť od 1. januára 2022

- 3) Finančné riaditeľstvo zverejní na svojom webovom sídle aktualizovaný zoznam bankových účtov platiteľa, ktoré mu oznámil, že používa na podnikanie v režime DPH (**§ 6/6**).
- 4) Osvedčenie o registrácii – ruší sa osvedčenie o registrácii pre DPH (tzv. registračná kartička DPH); daňový úrad bude zasielať daňovému subjektu len rozhodnutie o registrácii; cieľom je zníženie administratívnej záťaže (**§ 4/3; § 4/8; § 7/3; § 7a/3**); obdobne to platí aj pri registrácii skupiny (**§ 4b**), aj pri zmene registrácie (**§ 6a/3; § 85kl/3**), aj pri daňovom zástupcovi (**§ 69a/3,8; § 69aa/6,13,14**).

- 5) Zahraničná zdaniteľná osoba – sa stane platiteľom dane dňom uvedeným v rozhodnutí o registrácii DPH, pričom sa jej osvedčenie o registrácii (registračná kartička DPH) už vydávať nebude (§ 5/2).
- 6) Záloh na obal – pri dodaní nápoja v zálohovanom jednorazovom obale na nápoje (napr. PET fľaše alebo plechovky) sa do základu dane nezahŕňa záloh na tento obal (§ 22/3); rovnaké pravidlo platilo a platí aj pre vratné zálohované obaly. Zálohovanie jednorazových obalov na nápoje upravuje § 2 zákona č.302/2019 Z.z. v znení neskorších predpisov.
- 7) Oprava odpočítanej dane – pri oprave opravenej odpočítanej dane platiteľ zohľadní pomerné odpočítanie dane (koeficient) a vykonané úpravy odpočítanej dane (investičný majetok); ak platiteľ opravil odpočítanú daň z dôvodu, že za dodanie nezaplatil, zohľadní aj povinné úpravy odpočítanej dane (§ 53b/2,3).
- 8) Osobitná úprava – osobitné tlačivo – ak je členským štátom spotreby SR, potom osoba uplatňujúca osobitnú úpravu (§ 68a až 68c) je povinná elektronicky podať daňovému úradu osobitné tlačivo, že nepodala daňové priznanie (aj v ďalších prípadoch), ak od pôvodnej lehoty na jeho podanie uplynuli viac ako tri roky; táto osoba je povinná daň vypočítanú v tlačive aj zaplatiť. Vzor osobitného tlačiva zverejní finančné riaditeľstvo na svojom webovom sídle. (§ 68ca/6-9).
- 9) Ručenie za daň – odberateľ ručí za daň, ktorú dodávateľ nezaplatil, ak vedel alebo vedieť mohol, že daň nebude zaplatená, pričom do novely platili súbežne dve podmienky (a) hodnota na faktúre nemá ekonomické opodstatnenie, (b) odberateľ bol štatutárom dodávateľa. Novelou sa dopĺňa tretia súbežná podmienka (c) protihodnota za plnenie bola zaplatená na iný bankový účet ako zverejnil dodávateľ (§ 69/14/c).
- 10) Osobitný spôsob úhrady dane – daň môže uhradiť odberateľ na osobitný účet dodávateľa (OÚD) vedený daňovým úradom, ak odberateľ dôvodne predpokladá, že boli splnené podmienky pre ručenie za daň (§ 69c/1); sumu na faktúre pri platení rozdelí tak, že základ dane uhradí dodávateľovi a DPH uhradí na dodávateľov OÚD na daňový úrad. Ide teda o možnosť, nie povinnosť; túto možnosť by mal odberateľ využiť vtedy, ak dôvodne predpokladá, že na neho dopadne inštitút ručenia za daň (teda, že DPH v najhoršom prípade zaplatí dvakrát – raz nezodpovednému dodávateľovi v cene faktúry, a raz ako ručiteľ daňovému úradu na základe rozhodnutia o ručení).

Účinnosť od 1. júla 2022

- 11) Pravidlá DPH pre ozbrojené sily – určuje smernica Rady (EÚ) 2019/2235 o režime DPH pri obrannom úsilí v rámci Európskej únie – táto novela preberá uvedenú smernicu do zákona o DPH (§ 11/13; § 43/6/e; § 48/13; § 63/2).